

MORÓCZ JENŐ KÖLTEMÉNYEI.

MORÓCZ JENŐ

KÖLTEMÉNYEK

1887—1892.

BUDAPEST

1893.

Miért zárjátok el az útam?
Bocsássatok!
Előre vonnak vágyaim, de én
Használni s nem ragyogni akarok.

Petőfi.

ELŐSZÓ HELYETT.

Bolondos ficzkó, mit akarsz ?
Igy szól a czifra társaság.
Dicsőség itten nem terem,
Számodra itten nincs virág.

Oh nem virágot kérek én,
A hír, dicsőség pusztá lom.
Csak egyet kérek tőletek :
Hogy hallgassátok meg dalom!

PARDON !

Sok gyomor és kevés kenyér :
Ez az élet nem sokat ér.
Egymást falják az emberek,
Bocsánat, hogy élni merek !

Nincs bizalom, s a barátság
Portéka lett, pénzen adják,
A szerelmet bizony pedig
Olcsó áron vesztegetik.

Örült hajsza mindenfelül,
A szemtelen ott van elül.
De a szerényt hátba vágják,
Ide-oda taszigálják.

Ne bántsatok, jó emberek,
Amért én is élni merek :
Félre állok, tetszik tudni —
Csak ne tessék haragudni !

HALLGASSATOK MEG.

Ott szeretnék élni csendes nyugalomban,
 Messze a világtól, elrejtett vadonban.
 Mint a középkornak tisztos remetéje:
 Egyedül a szépért, egyedül a jóért,
 Az igazért élve!

Itt, e nagy zsvajtól zúgó tömkelegben
 Résztvevő barátira úgy sovárg a lelkem,
 Akinek szívénel szívem melegedne,
 Aki nem érdekből, — igaz érzelemből
 Magamért szeretne.

Aki nem hazudna, szívét hordná nyelvén,
 Lelkem mása volna, éppen olyan, mint én.
 Megbecsülném tudom, jönne csak élémbe,
 Még a szívemet is, még a véretem is
 Odaadnám érte.

Borzasztó így élni: árván, megvetetten!
 Rágondolva is már köny csillog szememben.
 Megalázva lenni, mint a csúszó féreg, —
 Ne legyetek vakok, ide hallgassatok!
 Igazságot kérek!

Mert ez nem igazság, amit velem tesztek,
 Mikor igaztalan sárba letepertek.
 Nem könnyü a lángot kioltani bennem:
 Ha megöltök, egykor jönni fog egy jobb kor,
 S föltámad a lelkem!

S nincs, aki e gyötrő, kínzó állapotban
 Így szólana hozzám: »Élni fogsz a dalban!
 Lelked szárnyalása, szived kínlódása
 Egykor millióknak: igazaknak, jóknak
 Lesz vigasztalása.

Te leszesz a példa szenvedéseikben,
 Biztató szövétnek tört reményeikben,
 Világító torony tenger viharában,
 Igazgyöngy a porban, gyémánt a nyomorban,
 Napsugár a gyászban!«

Nincsen aki mondja: »Csak előre! rajta!
 Másoknak vaksága erőd ne lankaszsa!« —
 Mint a hulló csillag leesik az égről:
 Úgy kell nekem veszni, az örvénybe esni
 Világítás nélkül.

Biztató reménység nincs a láthatáron,
 Elfáradtam nagyon, a nyugalmat várom.
 Csak a természetnek titokzatos mélye
 Tárja felém karját, fenséges nyugalmat
 Hűségért cserébe.

Ott szeretnék élni csendes nyugalomban,
 Messze a világtól, elrejtett vadonban.
 Mint a középkornak tisztos remetéje:
 Egyedül a jóért, egyedül a szépért,
 Az igazért élve!

JÖVEND-E NAP?

Jövend-e nap, mely porba dönti.
A bűnt, e sújtó nagy tehert?
S az igazság helyébe tér-e?
Mely oly sokáig lent hevert.

Kétlem nagyon. Ily szép időkre
Gondolni többé nem merek.
Sok minden másként lenne akkor,
Ha nem volnának emberek.

HA MEGNŐ A GYERMEK.

Megnő a kis gyermek, ifju lesz belőle,
Rózsaszínben látszik a világ előtte,
Bánatot nem ismer, s az életbe vágat.
Szeplőtelen lelkét száz remény dagasztja,
És minden örömet szívébe fogadna,
Mit a mosolygó lét számára kínálgat.

Honnan tudja is ő, miből áll az élet?
Tegnap még gyermek volt, ma már ifjává lett,
Szűkké vált neki a kicsinyek szobája ;
Átölelné mindent széles örömében,
A boldogság tüze ott ragyog szemében
S csillogó jövője mosolyog le rája.

Csakhogy boldogsága nem tart ám sokáig,
Hamar megún mindent, más örökre vágyik,
Serdülő szívéből tűnnek a remények ;
Keble belsejében vágyak ébrednek,
Vakmerő kalandok, ábrándos szerelmek,
Melyek e kis földről magas édig érnek.

De ha megcsalódik, vége mámorának,
És elébe tűnnek a szép gyermekálmak,
S úgy szeretne újra bölcsőben pihenni ;
Ahol a kis gyermek boldogan nyugodhat,
Ahol a sirás is nevetésbe olvad
És a hol a szívet nem kínozza semmi.

ANYAI SZERETET.

Kis szobában reng a bölcső,
 Benne nyugszik a gyerek,
 Szemei a jó anyának
 Némán rajt' merengenek ;
 És a gyermek kis kacsója
 Hozzá csókot integet,
 Életünkben legédesebb
 Az anyai szeretet.

A legelső dadogással
 Lábra áll a kicsike,
 De elesik s majd az orrát,
 Majd a fejét töri be ;
 S a jó anya szeretettel
 Ápolja a beteget, —
 Életünkben legédesebb
 Az anyai szeretet.

Iskolába jár a gyermek,
 És tanulni kell neki,
 Hej, ő bizony az erdőbe
 Örömebb menne ki ;
 De az anya szép szavakkal
 Buzdítja a gyereket, —
 Életünkben legédesebb
 Az anyai szeretet.

Hogyha férfi lett belőle,
S küzve teng a léten át,
A jó anya nem felejtí
Messze távozott fiát;
Hogy aggódik, hogyha nem jön
Levelére felelet, —
Életünkben legédesebb
Az anyai szeretet.

És ha végre jó a válasz,
Szíve, lelke mint örül;
Szemeiben az örömnél
S boldogságnak könye ül.
Ezerszer is megcsókolja
Azt a kedves levelet,
Életünkben legédesebb
Az anyai szeretet.

EGYEDÜL.

A virágos mezőn repül át a fecske,
A virágos mezőn bolygok minden este.
Kisírt szemeimmel áttekintek rajta,
Oh, ha ez a mező egy kicsiny virágot
Már nekem is adna!

Nem az én számomra nyílik ott a rózsa,
Még az illatot is más szívja le róla.
Nem szakasztottam még sohase virágot.
Nem ismerek az én rideg életemnél
Nagyobb pusztaságot.

Nem fürödtem még az öröm sugarában,
Boldogságot csupán álmaimban láttam.
Életemnek ritkán van egy derült percze,
Oh, de reménytelen, fájdalomtól gyötrő
Elég van helyette.

Fecske repülését közönyösen nézem,
Volna erőm véle versenyezni, érzem;
Diadalittasan szállanék az égbe,
Csakhogy szárnyaimat az emberi önzés
Már régen letépte!

BETEGÁGYON.

I.

Elmúlni és megsemmisülni
 Az ember czélja nem lehet, —
 Hiába volna szent barátság,
 Hiába volna szeretet?

Olyan sok nemes és nagy eszme,
 Mi emberszívben létre kel —
 Bennünk csupán azért születne,
 Hogy mint a pára tűnjön el?

Mi éjjel-nappal tenni késztet,
 S ösztönzi lelkünk szüntelen,
 Bensőnkben csupán azért égne,
 Hogy minket semmivé tegyen?

Mi gondom rá? Mit tépelődöm?
 Minden elvész az ég alatt,
 Csupán az *eszme* kél ki egykor,
 S a *szellem* az, mi megmarad!

II.

Ez hát az élet, melyért úgy rajongtam:
 Szenvedni folyton, szakadatlanúl,
 Szemeimet a kínok közt kisírni,
 Míg árva lelkem tünni megtanúl.

Ez hát az élet, melyet úgy szerettem :
Feküdni lázban, kétségek között,
Elfogyva lassan, testben összetörve,
Mint a hajó, mely szírthez ütközött.

Lezárt ajakkal várni jobbulásra,
Magamba fojtva sóhajtásomat ;
Magamba fojtva egy-egy jajkiáltást,
Mit jó anyámnak hallni nem szabad.

Miért vérezzem még az ő szívét is,
Mely éjjel-nappal érettem remeg.
Oh nem vagyok egészen elhagyatva :
Jó arczát látva mit se szenvedek.

Szelíd szavára mindent elfelejtek,
Szemeim forró könyet ejtenek.
És hálás szívvel gondolom magamban :
Jóságáért az Isten áldja meg !

KÖZELG A HAJNAL:

Közelg a hajnal, itt a gyógyulás,
 Oh újra látom hát a kék eget!
 Engesztelőn köszönt a napsugár,
 Jöttömre még a lomb is integet.
 Mohón szivom az édes illatot,
 Mit enyhe szellő szárnya hoz felém,
 Előttem minden olyan szép, derült —
 Az életet ilyennek képzelém.

Új tetterő dagasztja keblemet,
 Csapongó lelkem mindent átölel;
 Oh mégis mily szép élni, küzdeni,
 A viharokban nem lankadva el.
 Termelni eszmét, szépet, nemeset,
 Mit meg nem ért a nagy világ zaja,
 S bár harczaim közt megszúr száz tövis:
 Kiengesztel egy rózsa illata.

ESTI GONDOLATOK.

Lehajtottam fejemet a nyugalomra,
Hadd pihenjen, ugyis olyan sok a gondja.
Andalító édes álom, jöjj szememre,
Erősíts meg engem újabb küzdelemre!

A csapások tengerével küzd az ember,
Boldog, akit a csalódás vissza nem ver,
Ki nem gondol a sok bajjal, küzdelemmel,
S halad útján víg kedélylyel, könnyü szerrel.

Ifjuság te, életünknek kikeletje!
Száz reménynyel szíveinket mért szövöd be?
Hogyha nem tudsz egyet is beteljesíteni? —
Legokosabb már tebenned mit se hinni.

Mily jó lenne elaludni mindörökre,
Hogy a világ ne nevetne, ne gyötörne.
Oly kietlen ez az élet, oly kiszáradt,
Küzdő lelkem már ezerszer belefáradt,

Andalító édes álom, jöjj szememre,
Erősíts meg engem újabb küzdelemre!
Fáradt lelkem nyugodalmát majd megadja
A bevégzett kötelesség öntudatja!

KÜLÖNBÖZŐ ÉLETCZÉLOK.

I.

»Tudom is én, hogy minek élek?
 Nem veszi senki hasznomat,
 Hisz egész nap mindig henyélek,
 Vagy alszom végtelen sokat.

Ha a henyélést majd megúntam,
 S az álom élvezet már nem ad:
 A pisztoly akkor egyet durran,
 Vagy felakasztom magamat!«

II.

»Ritkán van nyugta két kezemnek,
 És mégis oly boldog vagyok;
 Úgy örülök a csendes estnek,
 Ha otthonomba ballagok.

S ha éjjel — párnámon nyugodva —
 Sorsomról elgondolkodom:
 Lelkemnek nincsen semmi gondja,
 Érzem: hogy *lenni* van jogom.«

EGY EMLÉK.

Kis görbe-utczás városunkba
 Komédiások jöttek,
 Tizenhat éves voltam akkor,
 Gond nélkül élő víg gyerek.
 Ott jártam én is, néztem őket,
 Az elzüllött művészhadat,
 Mely este majd a dróton ugrál,
 S cigánykereket hányogat.

E csepürágó társaságban
 Volt egy virágzó, ifju lány,
 Pajkos szemekkel, szőke hajjal,
 Sugárnövésü, halovány.
 Ő volt a truppnak büszkesége,
 S a pénztárnál a vonzerő.
 Előadáskor birodalma
 A hinta volt s a levegő.

Én láttam ötet minden este,
 Feléje vont egy bűvölet,
 Aranyruhája megzavarta
 Kalandra vágyó fejemet.
 Csak őt kívántam, őt kerestem,
 Csak néki tapsolt két kezem,
 S ő észrevette, s hódolásom
 Csókkal köszönte meg nekem.

Az ócska czirkusz kapujánál
 Egy csendes nyári délután
 Fakó, kopott kartonruhában
 Állott a halványarczu lány.
 Felém mosolygott biztatóan,
 S én ott termettem hirtelen,
 S miként egy régi ismerőssel —
 Megállt egy szóra is velem.

Nyelvét a tág Germániának
 Már akkor törtem egy kicsit,
 Beszéltem néki össze-vissza,
 Csupán a jó ég tudja, mit.
 S ő is beszélt, oh milyen édes,
 Ezüst-csengésű hangja volt,
 Delejes szemét rámlövelve
 Elöttem minden összefolyt.

Azóta képe elmosódott,
 De egyre jól emlékezem —
 Kiváncsi arczczal tudakoltam :
 »Nem fél az ingó trapezen ?
 Nem szédül-e, ha mosolyogva
 Végig tekint a tömegben ?« —
 S a szőke lányka szavaimra
 Büszkén felelt és hidegen.

»Az emberekkel nem törődöm,
 Lenézni őket jól esik.
 Közöttük járva rám se néznek,
 Gyaláz és megvet mindenik.

De a magasból letekintve
 Mind egybefolynak a fejek,
 Csak onnan látom: mily parányok
 És milyen törpék, kicsinyek !«

Nehány nap múlva összeszedte
 Sátorfáját a kis csapat,
 S én szépen elfeledtem őket
 Sok elmúlt hosszú év alatt.
 De most, a küzdő életárban
 Ha csüggedés szívemre száll,
 Föl-föl tűnik egy régi emlék:
 Az elfelejtett ideál.

Az emberekkel sok bajom volt,
 Ért sok gyalázat, megvetés,
 A törpe annyi, mint a polyva,
 S a jellem köztük oly kevés.
 Mit akkor tisztán meg nem érték,
 Leány! eszembe jut szavad.
 Mily jól beszéltél nékem akkor —
 Ah igazad volt, igazad!

LETÖRT VIRÁG.

Darufalván temetés lesz nemsokára,
Most haldokol a falunak legszebb lánya;
Nem ég többé oly csábítón szeme fénye,
Eperajkát az elmulás szele érte.

Szomorúan állanak ott körülötte,
Minden perczben búslakodva néznek össze,
S lélegzetét aggó szívvel lesve, várva
Friss virágot tesznek puha vánkosára.

De az apa komor arczczal áll magába',
Hej, a lelkét valami úgy fúrja, bántja.
Feje izzad, nem hiába, nagy a gondja, —
Máskép lenne . . . ha előre tudta volna.

Az ablakon barna legény nézeget be,
Fájdalommal van megtelve szíve, lelke;
Hosszan néz be, könnytől ázott bús szemekkel,
Be is menne, de számára nincsen ott hely. . .

BARNA FÜRTÖS, SZENDE LÁNYKA . . .

Barna fürtös, szende lányka
 Néz a csöndes éjszakába,
 Lelke messze, messze jár;
 Ablakánál zöldülő fák
 Lassu hangon azt susogják,
 Hogy mindennek vége már.

Egyetlen egy vágya néki:
 Még csak egyszer általélni
 Az elsurrant perczeket,
 De hiába, mind hiába!
 Ami egyszer tova szálla,
 Vissza többé nem jöhet.

Boldog szívvel hön szerette,
 És ártatlan, tiszta lelke
 Mindig róla álmodott.
 Benne volt az égi érzet,
 Melyben annyi ifju élet
 Hitt — és megcsalatkozott.

A kerteket a méh bejárja,
 S rája száll 'a kis virágra,
 Látva, hogy sok méz van ott.
 Ámde az ő szíve csalfa,
 S a virágot odahagyja,
 Hogyha már mézet lopott.

Barna fürtös, szende lányka
Néz a csendes éjszakába,
Lelke messze, messze jár;
Ablakánál zöldülő fák
Lassu hangon azt susogják,
Hogy mindennek vége már.

KAIN.

Sötét erdőbe bujdosott Kain,
 Hogy nagy bűnét az Úr ne tudja meg.
 A rettegés uralgott vad szivén,
 Nem volt nyugalma már a föld színén,
 Habár elrejté jól a rengeteg.

Fülében csengett még a jajgatás,
 Melyet haldokló öcsce hallatott:
 »Kain, bűnös vagy! — égig ér a vád —
 Nem félsz, hogy Isten átkát küldi rád?
 Büntetlenül ő senkit sem hagyott.«

Csendes lett minden, hogyha jött az éj,
 Homály födőtt el földet és eget;
 Megpihent egy-egy ősi törzs alatt,
 De nem tudott nyugodni, fölriadt,
 Fölébreszté a *lelkiismeret*.

Elmult az éj, s az égre jött a nap;
 Arany sugára enyhet áradott.
 A legsötétebb helyre küldte fényt,
 Fakasztva éltet, áldást és reményt,
 Csupán a gyilkos-szívbe nem hatott.

Késő vendég a lelkiismeret,
 Csak félelmet s nem bánatot terem;
 S a szív remeg, mint fán a zöld levél,
 A melyet lenget lanyha esti szél,
 S terhétől válni óhajt szüntelen.

Ki büntetést s jutalmat osztogat,
Némán tekint az égből földre le;
Jó Ábel lelke hozzá költözött,
A testvérgyilkos bolyg a fák között,
S leroskad, hogyha elfáradt bele.

S ott is fülébe cseng a jajgatás,
Melyet haldokló öcscse hallatott:
»Kain, bűnös vagy! — égig ér a vád —
Nem félsz, hogy Isten átkát küldi rád?
Büntetlenül ő senkit sem hagyott!«

HALHATATLANSÁG.

Mi a költő halhatatlansága?
 Sötétségben világító fáklya
 Porló szivek visszamaradt fénye,
 Hálás népek, nemzedékek
 Gazdag öröksége.

Gyújtó szikra, csata után pálma,
 Küzdő elmék rejtegetett álma.
 Hű unokák féltett büszkesége,
 Nemes szivek, nagy szellemek
 Vetélykednek érte.

Sírhalmokról tovaszálló szellő,
 Büszke zászló, győzelmesen lengő,
 Borostyán a halott homlokára,
 Nagy nevének örök élet —
 Szenvedés az ára.

Nagy jutalom, ritkán osztogatják,
 Hitvány földi kincsekért nem adják,
 Csak a lángész tarthat rája számot,
 A mesterek nyerik csak a
 Halhatatlanságot.

HÚSOS FAZÉK.

A telt fazékot oly nehéz elérni,
Csak érte küzdenek most az emberek;
És nem tekintnek módra, eszközökre,
Ki útban áll, az bukjon el örökre,
Mindegy nekik, csak ők ne vesszenek.

Komédiából áll e földi élet,
Csak színlelés itt minden, semmi más.
Czirkuszporond, hol bőszi birokra kelnek,
Belépti-díjért tánczólnak, nevetnek,
S az boldogúl, ki jó komédiás.

Ez éhes haddal, nyomorult sereggel
A gyepre állva versenyt nem futok.
Sorvadjak inkább szalmán és kenyéren,
Még akkor is csak az lesz büszkeségem:
Komédiát hogy üzni nem tudok.

URAM, URAM . . .

Uram, uram! mit vétettem?
 Hogy nem ismer tegnap óta?
 Emlékező tehetsége
 Igazán oly gyöngé vóna?

Nem elég jól süvegeltem?
 Nem bókoltam elég mélyen?
 Nagy oka lesz, hogy egyszerre
 Ily czudarúl bánik vélem.

Persze, persze, sohsem szoktam
 Alázattal udvarolni,
 A hizelgés énelöttem
 Fölösleges, czifra holmi.

Kimondom az igazságot,
 Ahogy tudom s szívem érzi,
 Önérzetét, hiuságát
 Remélem, ez meg nem sérti?

De hát ilyen már a világ:
 Embertelen, s gyorsan feled.
 Engedje, hogy kifejezzem
 Legőszintébb részvéteimet!

STRÉBER VILÁG.

Mért kezdted ezt a dőre harczot,
 A melyben lelked züllik el?
 Miért nyitottad dalra ajkad?
 Hisz nincs reája szabadalmad —
 Csatádban győztes nem leszel.

Hiába ég a láng tebenned,
 S szived mélyén az őserő,
 A feledésnek földjön árnya,
 Menj vissza szépen a homályba,
 És többé sohse lépj elő.

Hagyd őket itt a pályatéren,
 Kezedben nincsen oklevél.
 Velük nem illik harczra kelni,
 S te mégis mertél énekelni?
 Oh szerencsétlen, mit tevé?!

Hát nem tudod, hogy ők nagyok csak?
 Az ő munkájuk csak remek!
 S az aztán remek valamennyi,
 Ah! ellenük ne merj kikelni,
 Nehogy majd széjjeltépjenek.

Hát nem tudod, hogy nincs igazság?
 S születni kár is volt neked?
 Míg tűzben égve törsz előre,
 Véred kihull az utcza-köre:
 De mégsem hallják éneked.

Mindent tudok. E küzdelemben
Nem érhet dicstelen halál.
Az ibolyát se látja senki,
Kórók, füvek közt kell keresni,
S a harmat mégis rátalál.

VIRAGOK . . .

Virágok, virágok, kicsike virágok,
Fájó szívvel gyakran gondolok reátok.
Minek is tinéktek az illat, a pompa?
Leszakasztnak, aztán eldobnak a porba.

Amíg boldogságban virultatok szépen
Az éltető napnak enyhe melegében,
Harmatcseppel játszva, illatozva szerte —
Nem gondoltatok az önző emberekre.

Oh mert csodálatos teremtmény az ember,
Olyan könnyen játszik szívvel, érzelemmel.
A legszentebb elvet durván sárba rántja,
S nem restelli lábbal tiporni reája.

Nincs oly meggyőződés, nincs oly dicső eszme,
Mely a porba rántva, gyalázva ne lenne,
S hogyha valaki az *igazat* kimondja:
Eldobott virághoz hasonló a sorsa.

Ámde az igazság, mint a virágillat
A végtelen édig a porból is felhat,
S az erőszak fölött győzelmet szerezve
Büszkén tekint le a kicsiny emberekre!

MAGYAR EMBER DALA.

Magyar ember vagyok,
 Magyar az én nyelvem,
 Az idegen hangot
 Sohasem szerettem ;
 Itt maradok mindig,
 Hol őseim laktak,
 Magyarországon van
 Helye a magyarnak.

A magyar föld legyen
 Mindig magyar kézben,
 Ne hizzanak mások
 Soha magyar pénzen ;
 S kinek fölösleges
 Garasa is volna,
 A művelődésnek
 Oltárára hordja !

Egyetértés lakjék
 Miközöttünk mindig,
 Vesszenek el azok,
 Kik a konkolyt hintik.
Függetlenség legyen
 Lobogónkra írva,
 Nem jut akkor soha
 Drága hazánk sírba.

Magyar ember vagyok,
Magyar az én lelkem,
Ha meghalok, magyar
Hant legyen fölöttem.
Ott a feltámadást
Szivesebben várom :
Magyar földben sokkal
Édesebb az álom.

HONSZERELEM.

Vándor-madárka száll a légen át,
Keresve fészket, régi otthonát,
Mely ősszel ott a háztető alatt
Üresen és lakatlanúl maradt.

Szeretném tudni: hogy míg messze járt,
Ki védte meg e kis vándor-madárt?
Hogy a viharzó óceán felett
Minden baj nélkül átrepülhetett.

S ha nem találhat itthon semmi mást,
Csak puszta fészket, elhagyott lakást,
Mért szállott akkor mégis vissza hát,
Elhagyva az örök tavasz honát?

Nem puszta ősztön hozta vissza őt,
Megérezve a lanyhuló időt;
Hanem legbensőbb vágya készteté
Átszállani a régi hon felé.

A kis madár szerette hön honát,
Azért repült az óceánon át, —
Oh bárcsak véle együtt érzene
Hazánknak annyi hűtlen gyermeke!

KEVESEN VAGYUNK.

Kialvó faj vagy, jó magyar nép,
 Nem tart sokáig életed,
 Ha őseidnek szép erényit
 Magadtól gyáván elveted;
 Ha tévelyegsz bizonytalanban,
 S feledve fényes multadat,
 Az idegennek ajka által
 Gyalázni engeded magad !

E szép hazát nem ők szerezték,
 Hisz abban részük sincs nekik;
 Sohase folyt még érte vérük
 S mégis szitokkal illetik.
 A jót mindég rosszal fizették,
 Tanunk reá múlt és jelen:
 Hogy téged, aki megszerezted,
 Mint bántnak, sértnek szüntelen.

Kialvó faj vagy, jó magyar nép,
 Mondják, hogy kevesen vagyunk;
 De azért végkép nem veszünk ki,
 Örökre meg nem halhatunk;
 A fergeteg szemébe nézünk
 És megküzdünk bátran vele,
 S örökké él az ős erényben
 Dicső Árpádnak nemzete !

MAGYAR SZÓ.

Van-e szebb, mint a magyar szó,
 Van-e olyan szép hangzó,
 Olyan dallamos beszéd?
 Bárha kigúnyolni mernék
 Hitvány lelkek, nehéz elmék,
 Magyar ember, oh te védd!

Hogyha harczban folyna véred,
 Föláldozva azt teérted
 Hősi szívvel, drága hon:
 Az utolsó pillanatban
 Mondj reája áldást halkan
 Magyar szóval ajkadon!

Lelkedet ha gyötri bánat,
 S ébren töltesz éjszakákat
 Bú és fájdalom között:
 Magyar imát küldj az égbe,
 Nem haragszik Isten érte,
 Hogyha azzal kéred őt.

Mikor erő tér szivedbe,
 S szép eszmékért lelkesedve
 Égi ihlet száll reád,
 És ha siker bátorít fel,
 Magyar szóval, magyar szívvel
 Szolgáld mindig a hazát!

Magyar szóval, magyar szívvel
És a szívben égő hittel
Kell az égbe törni fel;
S akkor, hogyha jő az ellen,
Attól a hon meg nem retten
S hitvány módon nem vesz el!

KIRÁLYHIMNUSZ.

Halld meg, Isten, néped hő imáját,
 Mely e drága honból száll feléd:
 Őrizd, óvd a magyarok királyát,
 Alkotmányunk fenntartó fejét.
 Sikerüljön egyetlen szavának
 Szétosztatni minden pártviszályt,
 Tartsd meg Isten a mi jó atyánkat,
 Tartsd meg Isten a magyar királyt!

Hivatását, melyre őt emelted,
 Mindenkoron méltón töltve be
 Uralkodjék jósággal helyetted
 S nemzetével egy legyen szive;
 Vigasztaljon, ha a fájó bánat
 Segítségért hozzá felkiált,
 Tartsd meg Isten a mi jó atyánkat,
 Tartsd meg Isten a magyar királyt

Az erénynek legyen pártfogója,
 Jutalmazzon, büntessen keze,
 Az igazat, szépet védje, óvja,
 És a rút bűnt menten sújtsa le.
 Legyen őre jognak, szabadságnak,
 Melyért népe sokszor síkra szállt,
 Tartsd meg Isten a mi jó atyánkat,
 Tartsd meg Isten a magyar királyt!

Vesse fényét késő századokra,
Nagy tetteit a hír hordja szét,
Szent emléke fényesen ragyogva
Mindörökké tartsa fenn nevét.
Tegye nagygyá, boldoggá hazánkat,
Érte száll az égbe hő imánk:
Tartsd meg Isten a mi jó atyánkat.
Tartsd meg Isten a magyar királyt!

NÉPFÖLKELOK DALA.

Katonának született a
 Magyar ember,
 Gyáva az, ki a csatába
 Menni nem mer.
 Mi elmegyünk, ha a veszély
 Úgy kívánja,
 A hazáért, szabadságért
 A halálba.

A halállal sokszor néztünk
 Farkasszemet,
 Mivel bennünk lobogott a
 Honszeretet,
 Megállottunk száz veszélynek
 Viharába' —
 Rajta fiuk! csak előre!
 Sohse hátra!

Innen-onnan körülbelül
 Ezer éve,
 Hogy hazánknak alapköve
 Lett letéve.
 És azóta építettük
 Szépre, nagyra —
 Hogy megálljon, az Isten is
 Azt akarja.

Mégis, hogyha valakinek
Kedve volna,
Hogy e vérrel szerzett hazát
Elrabolja:
Nem kell akkor belefűjni
Riadóba,
Elmegyünk mi mindnyájan egy
Pusztá szóra !

FOGÁS KÉRDÉS.

A lány miért vonz, mint a mágnes?
 Szeme oly szépen mért ragyog?
 Bohó szívek miért szeretnek? —
 Oh mondjátok, feleljetek meg,
 Tudósok, bölcselő nagyok!

A női szív méltó-e arra,
 Hogy bálványozzuk szüntelen?
 És hogy előtte térdepelve
 Mindenki csak kegyét keresse? —
 Oh fejtsétek meg ezt nekem!

S kik egymáséi nem lehetnek,
 Akik közt gát emelkedik:
 Azok világra mért születtek?
 Nehéz kínját a szerelemnek
 Azok mivégre szenvedik?

Ugy-e hallgattok, nem feleltek?
 Csak némán álltok, mind a hány, —
 A bölcs, tudós mit is felelhet?
 Hisz ahol kezdik a szerelmet,
 Ott megszűnik a tudomány.

MI BOLDOGÍT?

Nincsen elégedettség mindig ott,
Ahol gazdagság, fény, és pompa van ;
Ábránd az életnek folyása csak,
Azért csalódnak benne oly sokan.

Nem boldogít a kincsek halmaza,
Csak szemeinket kápráztatja el ;
S bármint vakít a fényes csillogás,
Szivünkbe boldogságot nem lehel.

Akik eszmékért küzdtek egykoron,
Mind megveték a földi kincseket,
S inkább a lélek szép virágait
Gyűjtötték mindig drágakő helyett.

A föld ádáz harczoknak színhelye,
Testvér testvérbe mártja fegyverét ;
Örül, ki győztes lesz a nagy tusán,
S magasabban hordhatja fönn fejét.

Kik milliókat meghódítanak,
Elégedettséget nem érzenek,
Mert bármily éles gyilkos fegyverök :
A sziveket az nem hódítja meg !

Csak egy van, ami mindent átölel,
Mely felülmúl hatalmat s kincseket,
S az te vagy, tündöklő sugáru nap,
Örökké fénylő égi szeretet !

ISMÉT DERÜLT . . .

Ismét derült az égnek boltozatja,
 Átéltük végre hát a nagy telet.
 Megtört a bús halál rideg hatalma,
 Az élnivágyás lelkünk megragadja,
 Légy üdvöz újra kedves kikelet !

Régóta vártam már meleg sugárod,
 Köszöntelek, hogy végre megjövé! !
 Ébressz föl álmából növényt, virágot.
 Dal járja át a széles, nagy világot,
 Hogy nem győzhettél mégse rajta, tél.

Kik elcsüggednek némely pillanatban,
 Ti, kiknek már az élet is nehéz,
 Verjen szívetek mostan boldogabban,
 Reményt, örömet letek a szaóadban,
 Ott fölvidúl a test, a szív, az ész !

Hatánszivedben bánat, gond tanyázna,
 Vagy fájó köny áztatja meg szemed ;
 Verőfényt vonva leked alkonyára
 Fölissza azt a nap meleg sugára,
 S a gond után örömnnek ad helyet.

Kik a világban vándorútra keltek,
 Kik annyi vészszel, bajjal küzdenek :
 Most újra bátran hisznek és remélnek,
 Nem fáj nekik, ha éles kőre lépnek,
 Az ég kitartást hoz számunkra meg.

Ismét derült az égnek boltozatja,
A mennyből látszik egy rész földre le;
Az élnivágyás lelkünk megragadja,
Oh bár örökké, mindig így maradna :
Örök tavasz, mely dallal van tele !

JÓL MEGBECSÜLD . . .

Jól megbecsüld, ha van még napsugár,
Amely szivedbe enyhet adni jár.
Mert vissza nem tér többé az soha,
Ha egyszer eltűnt bájos mosolya.

Becsüld meg, ami van és jól vigyázz!
Az elveszettért újat nem találsz.
Ha elrepülni hagytad a tavaszt,
Nincs oly erő, mely visszahozza azt.

Mert egy öröklét minden pillanat,
Ha elhagyatva érezed magad;
De míg mosolygó, szép remény vezet:
Könnyen hajózod át az életet.

Csak az vezesse minden tetteted,
Oh mert az ember mily sokat tehet,
S ha ifjuságod az ősz elfuvá,
Nyugodt kedélylyel nézhetsz vissza rá.

Jól megbecsüld, ha van még napsugár,
Amely szivedbe enyhet adni jár,
Éltünkben egyszer van csak kikelet,
Azt elveszítve minden elveszett! . . .

SZERETNI . . .

Szeretni, szeretni, oh be' édes érzet,
 Ez az ég és földnek legszebb tudománya.
 Eltörpül mellette minden világnézet —
 Nagy ember lehetett, aki kitalálta!

Nem kell tanítani magas iskolában,
 Megtanít rá egy kis tündér szemefénye,
 Amely felénk ragyog, s behatol csodásan
 A kebel mélyére, a szív közepébe.

Fiatal sziveknek minden gondolatja
 Boldogságát e szép tudománytól várja,
 Az idő folyása nem változtat rajta,
 Bájjából nem veszít örök ifjusága.

Hogyha egy kebelben lángja már kihamvadt,
 Száz alakban ismét új életre ébred,
 Szenvedést, fájdalmat fölkellet és elaltat,
 És ha elcsüggedtél, újra vívni késztet.

Egyszerre szül sokszor örömet, keservet,
 Pislog, mint az örök világosság mécse —
 Örvénybe taszított, hej! sok árva lelket,
 S megtanított sokat égi üdvösségre.

MIÉRT ?

I.

Meddig tart még ez a kínos álom,
Mely emésztve dúlja keblemet ? —
Miért van az ember a világon,
És ha van, hát akkor mért szeret ?

Mért gyötörsz úgy, égi lánggal égve,
Szerelem, te bút hozó remény?
Ugyis elszállsz majd a semmiségbe
A csalódás komor reggelén.

Elszállsz, mint a himes szárnyu lepke,
Csak szívemen ütsz egy új sebet;
Bár az bűnhödést nem érdemelne,
Aki olyan forrón szeretett . . .

II.

Miért vagyok tőled elszakítva,
Mért, hogy véled szólnom sem szabad?
Félsz talán, hogy közeledbe jutva
Megcsókolnám bíbor-ajkadat ?

Félsz talán, hogy arczodról letépném
Az erénynek rózsafátyolát, —
S tisztaságodat mocsokba rántva
Hurczolnának a világon át?

Oh ne hidd, mert hogyha ezt gyanítod,
Tévedésed óriási nagy; —
Hiszen téged épp azért szeretlek:
Mivel olyan *jó* és *tiszta* vagy!

VIRRASZTÁS.

Körülöttem csend és béke,
Bámulok a néma éjbe.
Csak szemeid csillogása
Világít az éjszakába.

Áthatolsz a messzeségen,
Új gyötrelmet hozni nékem.
Lelkem akármerre téved:
Találkozik újra véled.

Talán te is, félig ébren
Virrasztol a hosszú éjben,
Gondolkodva egyről-másról,
Szerelemről, boldogságról.

Bohó szívről, amely érted
Olyan tiszta lánggal égett,
S most is, minden pillanatban
Érted ver csak, érted dobban.

Aki mindent néked adna,
S tűzbe menne egy szavadra,
Aki a te szerelmedre
Boldog lenne, büszke lenne !

Szemeidnek csillogása
Világít az éjszakába,
S azt gondolom épp e perczen:
Hogy semmi sem lehetetlen !

ÉN MÁS ELŐTT . . .

Én más előtt meg nem hajolnék,
De előtted meghajtom térdemet;
Szeretlek tiszta érzelemmel,
Amint csak egy hű, igaz szív szeret.

Komoly vagyok, ritkán mosolygok.
Csak akkor: hogyha látom arczodat,
Felébred szívem új reményre . . .
És boldogságról álmodom sokat.

Oh milyen szép lehetne egykor:
Ha te kísérnél életútamon.
Te engemet nagygyá tehetnél,
S te lennél az én őrzőangyalom.

Eloszlik szívem bús keserve,
Ha látom ajkad nyájas mosolyát,
Megcsókolnám ruhád szegélyét,
És megcsókolnám lábaid nyomát . . .

Szeress te is! — lesz még idő majd,
Hogy megérted, mi voltam néked én;
De akkor én már megcsalódva
Ott alszom a hideg sír fenekén . . .

TIED AZ ÉN SZIVEM . . .

Tied az én szivem minden dobbanása,
Teérted száll égbe ajkaim imája —
Lelkemig világít szemeidnek fénye,
Te vagy életemnek egyetlen reménye.

Te vagy az én üdvöm, te vagy boldogságom,
Csupán te éretted élek e világon,
Arczodból merítek új erőt és kedvet,
Nálamnál hivebben senki sem szerethet.

Hogy te is szeressél, ez az imádságom,
Kívüled e földön semmire sem vágyom.
S a jóságos eget csupán arra kérem:
Légy te egykor az én piczi feleségem!

HA MÉG EGYSZER! . . .

Ha még egyszer az lehetnék, aki voltam,
 Mikor még a zöld erdőben barangoltam,
 Mikor még a vadvirágot szedegettem —
 Lepkét űztem, fára másztam, epret szedtem,
 Ha még egyszer az lehetnék,
 Istenem, de boldog lennék!

Nem volt akkor semmi gondom, semmi vágyam,
 A világot olyan szépnek, jónak láttam,
 Örültem a napsugaras verőfénynek,
 Azt se tudtam: mi a gazság, mi az érdek.
 Ha még egyszer örülhetnék,
 Istenem, de boldog lennék!

Boldog idők, jaj de sokszor visszasírlak,
 De mihaszna, tova szálltál, mint az illat.
 Így repül el minden álmom életemben.
 Miért, hogy én boldogságra nem születtem?
 Ha még egyszer születhetnék,
 Istenem, de boldog lennék!

Ha még egyszer az lehetnék, aki voltam,
 Mikor még az apám térdén lovagoltam:
 Öntudatlan, gondnélküli, vidám gyermek,
 Nem ismerve kínjait a szerelemnek . . .
 Ha még egyszer az lehetnék,
 Istenem, de boldog lennék!

BÜNTETÉS.

Nézem szemednek csillogó sugárát,
 Szivembe gyújtó lángot az vetett.
 Ah rája néztem, s jól megadtam árát,
 Rámverte Ámor édes rabigáját,
 S kaczagva mondja: úgy kellett neked!

Kellett nekem naphosszat arra járni,
 A merre ő járt, lesve lépteit?
 Én nem tudok magamra jól vigyázni:
 Hisz oly nehéz a szívet zabolázni,
 S a szerelem a válaszütra vitt.

Oh merre menjek! Két út áll előttem,
 Számomra mind a kettő oly nehéz.
 Kicsiny hajóm még nincs a kikötőben,
 S a lemondásra lelkem oly erőtlén,
 Szívemmel ádáz harczra kél az ész.

Oh mit tegyek? E kínzó gyötrelemben
 Nem jut eszembe mentő felelet.
 Feledni, túrni, várni lehetetlen,
 S úgy fájna majd a meddő küzdelemben
 Örök nyomorban élni teveled.

Mért nem születtem bíbor-nyoszolyában?
 Ha már a szív szeretni kénytelen.
 Mit ér a fény az élet nyomorában? —
 A nádviskóban, koldus-kalibában
 Csak büntetés a tiszta szerelem.

EZERSZER . . .

Ezerszer mondtam : hogy szeretlek,
 Ezerszer, mindig más alakban.
 Mert vége nincs a szerelemnek,
 A szerelem, az halhatatlan !

Ezerszer néztem szép szemedbe,
 Mely szívem mélyét átragyogta,
 S vele még nem vagyok betelve :
 Lelkem mindig azt szomjuhozza.

A sors nekem nem ád kegyelmet :
 Már int a percz a távozásra,
 Tovább röpít, mint a szél a pelyhet
 Egy ismeretlen, új világba.

Míg a távolság bús ködében
 Kisérőm lesz majd szende képed,
 Te elfogod feledni szépen :
 Ki érted élt csak, mindig érted !

Bucsúm legyen e szó : szeretlek !
 Majd az utolsó pillanatban.
 Mert vége nincs a szerelemnek,
 A szerelem, az halhatatlan !

KÉZFOGÓRA.

Nincs az idő messze, közeleg az óra,
Egy fiatal párnak lesz a kézfogója.
Gyönyörű leánynak, fiatal legénynek,
Mind a ketten szépen összeillenének.

Mind a kettő kicsiny, mind a kettő barna,
Az egyiknek ajkát kis bajusz takarja.
Piros a másiké, mindig csókra készen,
Több ily ajak nincs is a földkerekségen.

Kincsek halmazára egyikük se vágyik,
Hogyha sír az egyik, vele sír a másik.
Egyesülten rakják majd a kicsi fészket,
S a világnak minden üdve beleférhet.

Igaz, hogy szegények bizony mind a ketten,
Csak egyben gazdagok, igaz szerelemben.
Ha minden hiányzik, elég ha ez megvan,
Mi boldogít ennél a világon jobban?

Közeleg az óra, nincs az idő messze,
Eljegyezzük egymást örök szerelemre.
Oh, hiszen az Isten nem hagyja a jókat,
Tudom, hogy megáldja a mi kézfogónkat!

HA A TE SZERELMED . . .

Ha a te szerelmed olyan tiszta volna,
Mint a virágszálon a reggeli harmat:
Én bírnám a legszebb földi birodalmat.

Ha a te szerelmed oly égető volna,
Mint a világító, tüzes nap az égen,
Kellene-e nagyobb boldogság már nékem?

Ha a te szerelmed olyan hosszú volna,
Oly örökké tartó, mint a világ rendje,
Hej, az én szívemnek az is rövid lenne!

TANÁCS.

»A kit szeretsz, azt a leányt
Ne vedd soha feleségül.
Majd meglátod: boldogságod
Milyen hamar elsötétül.

Napról-napra hidegebb lesz,
Nem hallgat az okos szóra,
Üdvösségtek délibábját
Elfújja a hideg próza.

Kihűl a szív, mely oly hévvel
Álmodott a boldogságrul,
Lelketek a köznapiság
Légkörében kiábrándul.«

— Jó barátom, tanácsodat
Tartogasd csak más számára.
Lásd, én olyan bolond vagyok,
Nem hallgatok úgyse rája.

Ha te ilyen tanácsot adsz,
Szerelmes még nem is voltál,
Mert különben énnekem most
Egészen mást tanácsolnál.

Megmondanád, hogyan lehet
Lemondani e világon,
Úgy, hogy a szív ne vérezzen,
Úgy, hogy a szív ne is fájjon . . .

GYERMEKKOR.

Aranyos gyermekkor, hányszor megsíratlak,
Hogy belőled csupán bús romok maradtak.
Újra visszavágyom bűvös légkörödbe,
De hiába minden . . . oda vagy örökre.

Elfogytak a napok gondtalan, vidáman,
Fürödtem a rózsák üde illatában,
Nem gondoltam másra, csak a szép jelenre,
Pillangókat űzve, virágokat szedve.

Hogyha gyermekkorom romjain merengek:
Bájos emlékei újra megjelennek,
Fölvidámul lelkem, dalra nyílik ajkam,
Mily kár, hogy örökké gyermek nem maradtam!

Hej, azóta nagyot változott az élet.
De sok szép reményem megtört, semmivé lett.
Küzdöttem a sorssal, eszméért rajongva,
S redőt vont az idő gondtelt homlokomra.

Ifju hévvel egy kis barna lányt szerettem,
Karikagyűrűjét itt tartom kezemben,
Visszaküldte csalfán . . . ki gondolta volna,
Boldogságom hogy ily gyorsan dől halomra.

De aki örködött lépteim nyomára,
Az még most is megvan, az Isten megáldja!
Szeret az még engem áldott jó szívével,
Úgy, amint szeretett ezelőtt sok évvel.

És habár az évek tovatűntek régen,
Gyermek vagyok most is még az ő szemében.
Szerető ölében oly jó megpihenni,
Csak az anyák tudnak igazán szeretni!

HARANGSZÓ.

Jaj de sokszor befordultam tehozád,
 Mióta a »szeretlek« szót kimondád.
 Derekadat jaj beh sokszor öleltem,
 Oh én édes kis galambom,
 Én egyetlen szerelmem!

Jaj de sokszor nyomtam csókot ajkadra,
 S te ott álltál szemlesütve, hallgatva;
 Szemeidből a boldogság kilátszott,
 S arczodon az ártatlanság
 Rózsapírja sugárzott.

Öleltelek, csókoltalak egyszerre,
 De minek is cselekedtem vesztetre?
 Nem érezném most a kínos fájdalmat,
 Amely végkép' elrabolta
 Szívemből a nyugalmat.

Alkonyatra húzzák meg a harangot,
 A szívembe nehéz bánat nyilallott.
 Én Istenem, mért nem nekem kongatnak?
 Mikor téged fájó szívvel,
 Megcsalódva siratlak . . .

SZIVEMNEK NAGY . . .

Szivemnek nagy búja támadt:
 Elvesztettem a babámat.
 Ajkaimon, hej! azóta
 Oly szomorú lett a nóta.

Ne busúljál! — így biztatnak —
 Kivüle még sokan vannak.
 Ha elvesztéd a babádat,
 Találsz te még akárhányat!

Akárhányat? Ne mondjátok!
 Mert az ilyen vigasz átok.
 Valamennyit érte adnám,
 Ha még egyszer visszakapnám!

ISTEN VELED.

Isten veled, barna lányka,
Életemnek boldogsága ;
Feledjük el már a múltat,
Ne tekintsünk vissza rája.

Legyen minden eltitkolva,
Mintha nem is történt volna.
Mintha nem is érted sirnék
Éjjelente és naponta.

Mintha nem is élnél bennem,
A szívemben, emlékemben ;
Mintha nem is érted fájna
Meggyötrődött árva lelkem.

Mintha szívem reménysége
Most is még nem érted égne,
Feledjük el hát a múltat,
Temessük a semmiségbe.

Ne mondhassa senki nekünk :
Hogy egykor egymásnak éltünk,
Hogy egymásban találtuk fel
Boldogságunk, üdvösségünk !

Boldogságunk tova szálla,
Ne tekintsünk vissza rája.
Rágondolni, ugyis tudom :
Mindkettőnknek nagyon fájna.

VEZÉREM.

Te légy az életben vezérem
 S játékká lesz a dőre harcz.
 Ha erőm fogytán, lankadóban:
 Te nézz reám csak biztatóan,
 Te szép, mosolygó angyalarcz.

Sivár vidéken vándorolva —
 Hol nyíló rózsa nem terem,
 Te a kietlen pusztaságot
 Bájos ligetté átvarázslod,
 Oh el ne hagyj, oh légy velem!

Lelkünk' a végzet összehozta
 Egy verőfényes, szép napon,
 Belém hatolt szemed sugára,
 Szívem nyugalmát nem találja:
 Megégetéd igen nagyon.

Siet az élet gyors folyással,
 Kevés a boldog pillanat;
 De ami szép volt benne s édes,
 Utána lelkünk bármit érez:
 Emléke annak megmarad.

Oh hidd el, a szív úgy megenyhül,
 És bármily óriás a kín:
 Lelkünk, édesen elmerengve
 Újult erővel száll a mennybe
 Letűnt időknék romjain.

SZERETTÉL.

Csak ne tagadd, tudom jól, hogy szerettél,
Ajkaiddal reám hányszor neveltél.
A lelkedbe olyan tisztán beláttam,
S benne mennyi boldogságot,
Mennyi üdvöt találtam.

Csak ne tagadd, a szemedből olvastam,
Hogy mily sokat epekedtél miattam;
Hű szerelmet olvastam én le róla,
Ha rád néztem : mindjárt tudtam,
Hányat ütött az óra.

Csak ne tagadd! — de miért is tagadnád?
Nyugalmamat ezzel vissza nem adnád!
Elég nagy baj, ha igazán szerettél:
Mert szivedet megtagadtad,
És az enyém nem lettél! . . .

A POZSONYI LIGETBEN.

Kis mennyország ott a szőke Duna mellett!
Rózsák berke, téged újra fölkereslek.
Ide járnak a pozsonyi szép leányok,
Azért én is ide járok.

Oly ismerős minden bokra, minden fája,
Ráismerek a legkisebb virágszálla.
Olyan édes, balzsamos a levegője,
Részeg lesz a szívem tőle.

Messze jártam, de most újra itt bolyongok,
Szegény szívem újra éled, újra boldog.
Csak egy a baj: nem ismernek már a lányok,
Elhagyatva, magam járok.

ÉVEK MULVA.

Oh majd ha egykor újra látlak,
Mikor már évek múltanak,
Elégülten, a boldogságnak
Szelíd ölében lássalak.

Légy olyan, mint a múlt időben:
Derült, vidám és tiszta, szent.
Ne rettenj dőren vissza tőlem,
Ne lássál bennem idegent.

Lásd, én reád már nem haragszom,
Igaz, hogy nincs is rája ok.
Bár elrepültél kis galambom,
Utánad többé nem sirok.

Ugy érzem, hogy a sors akarta,
Hogy téged elveszítselek ;
A féluton hagytál magamra,
S én egyedül tovább megyek.

Nem egymásért vagyunk teremtvé,
Hisz mindkettőnknek lelke más.
Ha két ily lélek egybekelne,
Az volna ám a rút csalás.

Nem egymásért vagyunk teremtvé,
Most már belátom, hallgatag.
Csak akkor nem jutott eszembe,
Midőn előtted térdepelve
Először megcsókoltalak !

A SZERELEM . . .

A szerelem üdvössége
Nagy boldogság másra nézve.
Hej, de az én nyugalمامat
Összezúzta, szerte tépte.

Az a baj: hogy hittem benned,
Hogy elhittem a szerelmed,
Te meg az én szerelmemben
Kételkedtél s nem hihetted.

Nagy a hibád, amit tettél,
Hogy szavamnak nem hihettél.
Pedig hidd el: nem adtam mást
Tiszta, igaz szerelemnél!

LÁNYOK UTÁN . . .

Lányok után, én Istenem,
Jaj de sokat jártam,
De mihaszna, hozzám valót
Sohase találtam.

Találtam bár akárhányat,
Szökét is, meg barnát,
De hiába, a szökénél
Csak a barna csalfább ! . . .

TÉLI ESTÉN.

Odakünn hideg van, de az én szobámban
 Pattogó tűz áraszt édes melegséget,
 Lelkem a jelenről, múltról álmodozva
 Egy-egy perczre néha a jövőbe téved.
 Múltam elsirattam, százszor megkönyeztem.
 Reám süt a jelen nyugodalmas napja,
 Mégis olyan gyötrő, kínos életemnek
 Minden pillanatja.

Elhagyottan állok, mint a magános fa,
 Mely a sivatagnak közepében nő fel,
 Melynek a zivatar letördelte ágát —
 Hiába daczolt a romboló idővel.
 Elpártoltak tőlem mind a jó barátok,
 Megcsalták szívemet, hűtlennékké lettek,
 Azoknak szíve is gyűlöletre ébredt,
 Kik egykor szerettek

Hiába várom a virág fakadását,
 Az örök természet újjászületését,
 Nem adja az vissza vesztett mennyországom,
 Sem a szívnek megtört vágyát és reményét.
 Legfőlebb az álom mámorába ringat
 Ibolyák illata, madarak zengése,
 Hogy szívemnek annál szomorúbbra váljon
 Majd az ébredése

Odakünn hideg van, de az én szobámban
Pattogó tűz áraszt édes melegséget,
De a múltnak árnya, s a jövőnek képe
Minden melegségnél százszor jobban éget.
Elpártolt barátok, hűtelen szerelmem:
Úgy rág a bensőmön, úgy bánt mind a kettő!
Minek is alkotott örök szenvedésre
Engem a teremtető?!

KARÁCSONYKOR.

Itt vagy újra, szent karácsonyeste,
Hozzál édes megnyugvást szívembe.
A világra égi béke szálljon,
Üdvözöllek kedves, szép karácsony!

Mint egykoron, még a szebb napokban,
Eljöttödre szívem nagyot dobban.
Homlokomról szétoszolt a felleg,
Múlt időkön többé nem kesergek.

Hazafelé vagyok mostan útban,
Úgy örülök, mint azelőtt tudtam;
Kitekintek kocsim ablakából,
Zúg a kerék, ködbe vész a távol.

Apró pelyhek hullanak a földre,
Kaczag a szél zúgva, süvöltözve.
Felcsillámlik egy-egy lámpa fénye,
S újra eltűn az éj sűrűjébe.

Minduntalan napkeletre nézek,
Sötét van még, hire sincs a fénynek.
De mikorra hajnal lesz az égen,
Akkorára otthon leszek éppen.

Kopogtatok, ahol engem várnak,
Hallom is már lépteit anyámnak.
Megcsókolom, karjaimba zárom, —
Van-e ennél boldogabb karácsony?

HÁZATOK ELŐTT.

Keskeny utca! hányszor jártam erre,
 Látlak újra, kedves házikó.
 A szerelem itt támadt szívemben,
 Itt szállott rám minden földi jó.

Kora reggel, hajnalhasadáskor
 Ide tettem első útamat,
 S ahogy jöttem, hangos lépteimre
 Felröppent a víg verébcapat.

Ők repülnek most is, egyedül csak
 Én bolyongok szárnyszegetten itt.
 Hol az üdv, mely fölemelt az égbe?
 Hol a vágy, mely egykor erre vitt? . . .

Sárga kapu, virágos kis udvar,
 Zöld redőnyös, keskeny ablakok,
 Ismerősök boldogabb időből,
 Elmerengék újra rajtatok.

Kedves vendég voltam egykor én itt,
 Tárt karokkal vártak engemet;
 Tán az ajtót mostan is kitárnák,
 Hogyha látnák szenvedésemet.

S most ? Hiába állok itt tünődve
Múltam elszállt szép emlékein :
Keskeny utca kisdéd házikója,
Benned laknak ellenségeim.

Futok innen. Ég a föld alattam,
Szomj epezti tikkadt ajkamat . . .
Ne lássanak inkább soha többé,
Semhogy rajtam szánakozzanak.

ÉGSZÍN-SZEMŰ . . .

Égszín-szemű barna leány
Jő előmbe az uton,
Megláttára az én szívem
Mért szorúl el? — Nem tudom.

Talán mivel nékem is volt
Egy ily rózsám valaha? —
Annak is ily kék szeme volt,
És ily barna a haja.

TÉPELŐDÉS.

Mért rettegek tőled, ha látlak?
 Hisz nem vétettem én neked.
 Hát vétek az, ha bírni vágylak,
 Ha rád egy pillantást vetek?
 Hogy arczodat szivembe véstem,
 S hangosan földobogni érzem,
 Ha jönni látlak tégedet?
 Hát vétek ez? — Oh nem lehet.

Bár sohse néztem vón' szemedbe,
 Oh mért találkozál velem?
 Nem gyúltam volna szerelemre,
 Nem tudnám, mi a gyöttelem.
 Nem hordoznám a szomjuságot,
 Mely tikkadt ajkaimra szállott,
 Egyedül járnám útamát,
 Boldog lehetnék és szabad.

Elöttem nem vagy ismeretlen,
 Eszményem voltál rég nekem;
 Ábrándos vágy támadt szivemben
 Egy hosszú téli éjjelen.

Akkor csak képzeletbe' láttam
Szép alakod fehér ruhában,
Maradtál volna képzelet
Nyugalmas álmaim felett.

Mit ér a szomorú valóság,
Hogy nem lehetsz soha enyém.
Nem nyílnak sziklakőn a rózsák,
A sivatagban nincs remény.
Most valóságban állsz előttem,
Oh lennél inkább messze tőlem:
Némán tűrném úgy el bajom,
Így minden perczem fájdalom.

Kiégett szívvel járok itten.
Te némán szembe jössz velem.
Arcod hideg, de szemeidben
A régi fényt még föllelem.
Csak pusztá sírt látok tebenned,
Mert boldogságom eltemetted.
Remény, öröm a sír alatt —
A szenvedés, az itt maradt.

Ne haragudj, hogy erre járok,
Lásd, gyöngé lettem én nagyon:
Mióta rajtam függ az átok,
Az okos szót nem hallgatom.
Jó ismerősök, hű barátok,
Nem hallgatok már én reátok,
Szívemnek orvossága más,
Nem szóbeszéd, nem jó tanács.

Tanácsokon, üres beszéden
Nem épül újjá már e lét.
Adjátok vissza újra nékem
A múltnak vesztett édenét!
Vagy adjatok erőt szivembe,
Hogy' szenvedését elviselve
Feledje dőre álmait,
S támadjon benne újra *hit*!

SZERELMEM TENÉKED . . .

Szerelmem tenéked
 Mért is mondtam én meg?
 Vesztett álmok akkor
 Nem gyötörhetnének.

Akkor talán most is
 Nekem sugároznál,
 Sötét éjjelemnek
 Északfénye volnál.

Akkor talán most is,
 Mint a sötét árnyék
 Néma sovárgással
 A nyomodban járnék.

Messziről csodálnám
 Szemed ragyogását,
 Melynek e világon
 Sohse lelem mását.

Áltatná szívemet
 A reménység fénye,
 Hogy tán valamikor
 Enyém leszesz még te.

S csak hírét ismerném
 Búnak, szenvedésnek, —
 Szerelmem tenéked
 Mért is mondtam én meg? . . .

REMÉNY.

Régen letűntél, fényes csillagom,
 Csábító fényed többé nem ragyog. —
 Miként lézengő árnyék hallgatok,
 Nem tépelődve tegnap- s holnapon.

Nincs semmi bennem, ami tenni kész,
 Némán, nyugodtan várom sorsomat;
 Minek kutassam? Jót az úgy sem ad,
 Fejemre hoz csak újabb szenvedést . . .

De míg lángolva égett, fényesen,
 Világot gyújtva ifju keblemen,
 Oh milyen boldog voltam akkor én . . .

Miért tűntél el, mint a délibáb? —
 Vezettél volna pályámon tovább
 Te alvó csillag, meghalt szép *remény*!

OLTÁRKÉP.

Minden este, mikor nyugalomra térek,
 Mielőtt az álom szememet lefogja —
 Némán feltekintek kis szobám falára,
 Oltárképem függ ott, fátyollal bevonva.
 Ilyenkor leveszem azt a sötét fátylat,
 S előmbe tűnik egy szempár ragyogása;
 Jósággal, szelíden mosolyog előmbe
 Egy barna leányka.

Órákon keresztül gyönyörködöm rajta,
 Fogadja emlékül — ez van írva rája.
 Úgy érzem magamat, mint a bukott angyal,
 Mint az élő halott, koporsóba zárva.
 Olyan óriási közöttünk a távol,
 Oly messze vagy, mint a legmagasabb felleget . . .
 Fénylő csillag ott a távolság kódében —
 Mostan is szeretlek!

Mostan is szeretlek néma rajongással,
 Forró epedéssel, örök szenvedélylyel . . .
 Mit nekem a világ gúnyos kaczagása,
 Mit bánom, ha szívem gyötrelemben ég el.
 Igaz, hogy eldobtad szívedet magadtól,
 Minek is szeretnél boldogságod árán? —
 Azért mégis te vagy életem egészen a
 Tündöklő szivárvány.

Mostan is szeretlek. Ki tilthatja nékem
 Hogy a fénylő napba pillantást ne vessek?
 Megrezzen a szívem neved hallatára,
 Édes dalát hallom elmúlt kikeletnek.
 És a koporsónak fedele kipattan,
 Melybe a kiégett vágyakat temettem,
 Vesztett üdvösségem még a síron túl is
 Üldözni fog engem.

Tudom, hogy örökre elszakadtam tőled,
 Akkor, midőn hozzád legközelebb álltam,
 S benne van a neved minden sóhajomban —
 Lelkemből kitörő minden imádságban.
 Minden este, mikor nyugalomra térek,
 Hosszan gyönyörködöm fénylő szemeidben . . .
 Oltáromnak képe, barna kis leányka,
 Áldjon meg az Isten!

ERDŐBEN.

Erdő, erdő! Oh mi szép vagy!
 Úgy szeretlek tégedet!
 Bárcsak a te hű öledben
 Végzeném be életemet.

Illatos fű lenne ágyam,
 Fejem alja egy bozót,
 És fölöttem víg madárcák
 Zengenék a bucsuszótt.

És az erdő sírva nézné
 Lassu haldoklásomat,
 Szomorúan meg-megrázná
 A lecsüngő lombokat.

S a mikor már lent pihennék
 Mély siromban hidegen,
 Madárdalban, lombzúgásban
 Tovább élne a nevem.

Kora reggel, alkonyatkor
 Eldalolná a madár:
 »Úgy szeretett volna élni,
 Kár volt érte, ugyebár?«

De a lombok ráfelelnék:
 »Jobb ő neki odalenn,
 Nem gyötri már legalább a
 Boldogtalan szerelem.«

HOVA LESZ . . .

Hova lesz az ima, melyet áhitattal
 Elrebeg naponta millióknak ajka?
 Van-e, ki atyai gondos indulattal
 Mindet meghallgatja?

Van-e, ki kegyének vigasztaló fényét
 Örkdő kezével reánk lebocsátja,
 Hát az én szívemnek minden szenvedését
 Van-e, aki látja?

Vagy az ima is, ha keblünkből kiáradt,
 Nyomtalanul oszlik szét a semmiségbe?
 Mint a lenyugvó nap végső sugarának
 Tovaszálló fénye.

MEZŐN.

Mily ünnepélyes, tiszta csend van itt :
 Fejem fölött oly átlátszó az ég.
 Fel-fel riasztja lelkem álmait
 E megdöbbentő, alvó messzeség.

E balzsamos lég új erőt lehel,
 Üdít, vigasztal, boldogságot ad.
 Egy új édenné változott e hely,
 Itt látni még az Isten mosolyát.

Csend van körültem. Én is hallgatok,
 Az áhitat lezárta ajkamat.
 Bár könnyezésre késztet annyi ok,
 E szent helyen itt sírni nem szabad.

Egy röpke sóhaj kél csak ajkamon
 S a mindenséget halkán rezgi át.
 Te nem hallod meg szálló sóhajom,
 Tán megsajnálnál, hogyha hallanád !

NINCS NYUGALOM.

Csak nincs nyugalmam. Most is érted égek.
 Rád emlékeztet minden pillanat.
 Sötét az éjjel, nincsen egy szövétnek,
 De boldogok, kik mostan alszanak.
 Oh nem elég, hogy romboló kezével
 A végzet földre sújt könyörtelen,
 Még te is eljössz hozzám minden éjjel,
 Hogy megkínózzál, gyötrő szerelem.

Oh nem tagadom: vágytam egy sugárra,
 Hisz nem volt benne részem sohasem,
 Mások szerettek, én voltam csak árva,
 Elöttem volt az üdv csak idegen.
 Oh mért kívántam dőren lehetetlent?
 Mért hagytál cserbe, gyöngye akarat? —
 Ki egymagában áll a végtelenben,
 Az ne keressen fényt és sugarat.

Az ne keressen társat itt e földön,
 Ki álmod szöve a magasba néz,
 Az illatos virágnak ne örüljön,
 Mert vajmi gyorsan rája ront a vész.
 Az ne szeressen, bálványt ne imádjon,
 Harcoljon bátran, büszkén, szabadon,
 Ki másokért él, egymagában álljon:
 A gyengéből csak így lesz hatalom.

Lemondanék. Csak el bírnám feledni,
 Hogy visszanyerjem régi kedvemet.
 Utam göröngyös, nem tud ő követni,
 Kidőlne végre, bármiként szeret.
 És megutálna, látva, hogy hiába
 Kötötte hozzám élte fonalát:
 Hogy velem tart, s tüskébe lép a lába,
 Mellettem áll és nem nyerek csatát.

Koldus vagyok, de sohsem irigyeltem
 A gazdagoknak kényelmes sorát,
 Kitárt szívet, árnyas kunyhót kerestem,
 Mely befogad és boldogságot ad.
 De nékem az sincs, érzem, belátom,
 S nem is lesz tán e földön sohasem.
 Az élet útját csüggedetten járom,
 Az *igazságot* sírva keresem.

VISSZAPILLANTÁS.

Nem tudok örülni, mint ahogyan mások
Örülnek a létnek.

Miért, hogy épp rajtam nehezül az átok,
Mért látok én mindent olyan feketének?

Nevetni sem tudok, valami lehangol
Szivem belsejében.

Megijedek sokszor saját mosolyomtól,
Sirásnak beillik az én nevetésem.

Gyülölöm a rosszat, nem hiszek a jóban,
Kétkedővé lettem.

Nem csoda: hisz annyit, oly sokat csalódtam,
Fiatal szivemben úgy megöregedtem.

Életemet, jövőmet nem ilyennek hittem,
Sokkal szebbnek láttam.

Még a bánatot is könnyű szívvel vittem
Boldog gyermekségem letűnt korszakában.

Akkor, hogyha baj ért, elmondottam lassan
Egy-két miatyánkot,
S mint a harmat szállott a szivemre balzsam,
Tovaröppent minden, ami engem bántott.

S összetett kezekkel, kiengesztelődve
Szépen elaludtam. —

Oh! ha az az idő újra visszajönne:
Amikor még én is imádkozni tudtam!

VÁGYÓDÁS.

Gyakorta érzek vágyódást utánad,
Szivem teérted sokszor andalog.
De én leküzdöm büszkén ezt a vágyat,
Bár gyenge voltam, most erős vagyok.

Némán tekintek rád, ha néha látlak,
Nem szólok, bár a szívem megszakad;
A boldog álmok semmiségre váltak,
Remélni nékem többé nem szabad.

Bár bujdoshatnék el a végtelenbe,
Oh mert e tájon, minden fáj nekem,
Egy más vidéken mindent elfeledve
Tán boldog lennék egykor, érezem.

Küzdök tovább az élet tengerével,
Bár világító tornyom elveszett . . .
Amíg egy szírtkő nem zúz szerteszéjjel,
S egy jó hullám ölébe nem temet! . . .

AZ EGYETLEN BARÁT.

Szegény fiú, kit minden elhagyott,
 E gyötrelemben lelsz-e még vigaszt?
 Az embereknek keble megfagyott,
 Ha elpanaszlod, meg nem értik azt.
 De nézd: mögötted ugrál hű ebed,
 Vihogva kapkod ujjaid után,
 A baj között sem hágy el tégedet.
 — Én kedves, jó kutyám!

Mikéntha tudná, érze né bajod,
 Reád oly búsan, résztvevőn tekint.
 Hangot keres, figyelve sóhajod,
 Vigasztalót, hogy boldog légy megint.
 Ha értené az ember-hangokat,
 Megszólaltatná biztató szavát,
 De így nyöszörgő, fájó hangot ad
 Az egyetlen barát.

Szegény reátok, önző emberek!
 Mellettetek ez állat is nagyobb,
 Nincs lelke néki, mégis úgy szeret,
 Szemében oly mély értelem ragyog.
 S ti, hogyha láttok vészt gyülemleni,
 Gyáván szaladtok messze tőlem el.
 A csüggedettet fölsegíteni
 Nincs résztvevő kebel.

Fény csillog át a keskeny ablakon,
A szomszéd háznak mécsvilága az.
Fejét nyugtatva fáradt lábamon
Elszenderült a hűséges kuvasz.
Elgondolom, míg fölhangzik felém
A késő órák elhaló nesze:
Az emberek közt, itt e sártekén
A hűség csak mese.

OH NE BORONGJ . . .

Oh ne borongj a múltak árnyán,
 Mi benned sóhajt keltene.
 Bízzál vakon, az élet oly szép:
 Ezer virággal van tele.

Ha nem szakítál még belőlük,
 Jó alkalom, siess, szakíts!
 Mik illatozva ott tenyésznek,
 Virítanak számodra is.

A kint, a gyászt dobod el magadtól,
 Emlékidet temessed el,
 Oh ne borongj a múltak árnyán,
 Lelkedbe csak mérget lehel.

— Oh nem lehet, bár úgy szeretném.
 A bánat bennem megkövült . . .
 Nehéz a zátonyt elfeledni
 Annak, ki egyszer rákerült.

KIKELET.

Fel sem száradtak könnyeim még,
 S már újra itt vagy keblemen,
 Átkoztalak, s ma megbocsátok
 Én megtért, hűtlen kedvesem.
 Mily ellentét: már földre hulltak
 A hervadt sárga levelek,
 De tavasz szállott szíveinkbe:
 Megérkezett a kikelet.

Mélységés űr tátonga köztünk,
 Mely nem volt áthidalható,
 De lám, azért most mégis itt vagy:
 A szerelem mindenható.
 Szárnyat adott és átrepültél
 Az óriás örvény felett;
 Nyíljon virág, zengjen madárdal,
 Megérkezett a kikelet.

Oh szerelem csodás világa,
 Hát újra gyermekül fogadsz?
 Mit elrabolt a sors kegyetlen',
 Te mindent, mindent visszaadsz.
 A szép jövőnek minden álmát,
 Vesztett reményem s hitemet, —
 Nyíljon virág, zengjen madárdal,
 Megérkezett a kikelet.

Azt hittem: nem térsz vissza többé,
És százszor megsirattalak . . .
Azt hittem, meg kell semmisülnöm
A földre sújtó kín alatt,
S te visszajöttél, fölemeltél,
S a régi bú feledve lett . . .
Légy áldva érte százezerszer!
Megérkezett a kikelet.

Ah látom, mégis igazam volt,
Hogy nem lehetsz te hűtelen.
A sors nagy úr, de nála sokkal
Hatalmasabb a szerelem.
Nem vész az el, s ha gyökeret vert,
Kiölni többé nem lehet . . .
Oh Istenem, mily szép az élet!
Megérkezett a kikelet!

HIÁNY.

Szivem nyugodt, már nem siratlak,
 Csendes vagyok, mint egy halott.
 Bár sebhelyeim megmaradtak,
 A fájdalom elhallgatott.

E nyugalom téged magasztal,
 Téged dicsőít, senki más;
 Kibékítő, szelíd szavaddal
 Te hoztad ezt a gyógyulást.

A fájdalommal összenőttem,
 S e hallgatagság és e csend
 Oly visszatetsző most előtttem,
 Ki tudja: mit hoz, mit jelent?

Oly furcsa nékem elviselni
 E tágas űrt, e nagy hiányt:
 Hogy többé nincs okom kesergni,
 Hogy bú se rág, hogy kín se bánt.

A JÖVŐBŐL.

Nekem is lesz még boldog óráim,
Verőfényes szép hajnalom ;
Elégedettség fénye száll rám,
Csak boldogságról zeng a nótám,
S panasz se kél majd ajkamon.

Ha megjövök kis otthonomba :
Hű feleségem vár reám,
Rányomja csókját homlokomra —
Majd kis fiam veszem karomra,
Mert fiam is lesz, úgy biz ám !

S amíg enyelgek gyermekemmel,
Mosolyogva rázza kis fejét ;
Beszélni nem tud, sírni nem mer,
Reám tekint okos szemekkel, —
Konyhába néz a feleség.

De kis fiamnak több se kell ám,
A jó barátság véget ér.

»Ne sírj, ne sírj kicsiny babácskám !«
Csitítgatom, de nem figyel rám,
Üvölt, ahogy torkán kifér.

No lám, azonnal szent a béke,
Amint belép a feleség;
Fiam gagyogva int feléje,
S míg elringatja lágy ölébe' —
A rántás odakünn megég.

A leves rossz, kozmás az éték,
S nekem pörölnöm sem szabad.
Kis nőm susog: »vigyázz, fölébred!« —
De minthogy én tovább beszélek,
Csókkal lezárja ajkamat . . .

ÖRÜLÖK A NAPNAK . . .

Örülök a napnak, ha meleg sugára
Reánk veti enyhe, kibékítő fényét,
Mert a sorsüldözött, a szegény, az árva
Visszanyeri újra eltűnő reményét.

Az elfáradt ember új életre ébred,
Újra kezd a jóban, az igazban hinni;
És habár a létnek próbái kemények,
Ő azokat mégis könnyűnek tekinti.

Ámde hogyha látja, hogy az ég királya
Eltemeti magát bús felhők körébe:
Elcsügged a lélek, s oly esengve várja,
Mikor bukkanik ki melegítő fénye?

Mi a szürke felhő? A sötétség képe —
A sötétség mögött bűn szokott tanyázni.
És hogyha az ember nem tekint az égre,
Nem fogja az örök igazságot látni.

Mert a nap az örök igazságot jelzi,
És amit nekünk ad, nem a saját fénye.
Ha szemünk az égen megszokott pihenni,
S andalogva nézünk a nagy semmiségbe:

Sejtjük akkor ugy-e, hogy nekünk a létet
Nem a napnak tüze s meleg fénye adja,
Hanem az, aki az óriási gépet
Örök időkön át bölcsen igazgatja!

ISTEN.

Hogy van-e Isten? — sokan ezt vitatják.
 Ha egy hisz benne, eltagadja száz.
 Helyébe teszik ők az ész hatalmát,
 Az istenség csak frázis, semmi más.

Én bizom benne, hiszem létezését,
 Bár fényes arczát meg nem láthatom.
 Ő adja vissza majd szívem reményét,
 Az üdvöt is csak tőle kaphatom.

Ti vakok vagytok. Minden kis parányon
 Ott látni az ő jóságos kezét;
 És nincsen, ami széles e világon
 Nem tőle vette volna kezdetét.

S amit helyébe tett a dőre kétség:
Értelmet is csak tőle kaphatok.
 Oszoljon hát az észbontó sötétség,
 Oh lássatok, ti képzelgő vakok!

APÁINK NYELVE.

Örökké élj, apáink ősi nyelve,
 Oh van-e nálad édesebb beszéd?
 Korcs lélek az, mely téged odahagyva
 Más, idegen szó ösvényére lép;
 Visszhangozzál a bérczek büszke ormán,
 A sík virányon, lejtős völgyeken,
 E drága honnak mindenik zugában
 Minden kiejtett szó magyar legyen.

Örökké élj, apáink ősi nyelve,
 Benned találom büszkeségemet.
 Áldott az ajk, mely engemet tanítva
 Szívem mélyébe oltá tégedet;
 A legdrágább kincs, legszentebb ereklye,
 Mit jó anyám fiának adhatott,
 Ha éltem rögzös útján minden elhagy:
 Benned talállok enyhe balzsamot.

Csak te voltál hű a nehéz napokban,
 Midőn a nemzet sírt és könyezett,
 Mikor kihalt az ősi jog, szabadság,
 Te kárpótoltál mindenek helyett.
 Te voltál szárnya jónak és nemesnek,
 Mi magyar szívben termett s létre jött,
 Oh nincs e honnak több ily drága kincse,
 Te uralj minket mindenek fölött!

Örökké élj, te áldott, szép magyar nyelv,
Szeress naponta újabb hiveket,
Tenélküled e nemzet semmivé lesz,
De hatalmassá, nagygyá lesz veled!
Visszhangozzál a bérczek büszke ormán,
A sík virányon, lejtős völgyeken;
Tebenned adjon csak bűbájos hangot
Költészet, eszme, ábránd, szerelem!

BETEG FIÚ.

»Beteg vagy?« szólt az anya gyermekéhez,
 S felelt a gyermek: »Oh nagyon beteg;
 Úgy fáj szívemnek minden dobbanása,
 Kimondhatatlan, amit szenvedek.
 Nem vágyom én egyébre semmi másra,
 Csak megnyugodni a sír mélyiben,
 Hol nem fáj semmi, hol a szív nem érez,
 Ahol az ember csöndesen pihen.«

A míg a beteg gyermek így beszéle,
 Az anya összecsapta a két kezét —
 Így kell minden reménynek összetörni,
 Így oszlik minden álom szerteszét.
 »Hogyan tudod anyádat így gyötörni?
 Ne halljak többé ily beszédeket!« —
 Búsan mosolyg a nagy beteg feléje,
 És vánkosára hullat könnyeket.

Napról-napra halványabb lesz a gyermek,
 Szeme homályos, arcza összemegy;
 A szél elfújná, ha szabadba menne,
 Öröme is csak egy van még, csak egy:
 Kezében hervadt rózsát tart remegve,
 És rajta hosszan, némán andalog.
 Kincs, melyet tőle el soh'sem vehetnek,
 Kezében lesz, ha sírba szállni fog.

Szegény beteg, csak tartsd meg drága kincsed,
S övezzen át a szép emlékezet,
Ha elszáll lelked a halál szelével,
Ne sajnáld, ami elmúlt, elveszett.
Ott lenn a sírban nincs számodra éjjel,
Míg lesz, ki érted forró könnyet ejt,
S ki életedre áldást, fényt derített:
A szerető szív, tudom, nem felejt.

BÁTYÁM HALÁLÁRA.

Mily szép a nap, mily édesek a csókok,
 A melyeket sugára földre vet.
 No lám, az Isten nem hagy el egészen,
 Mutatja, hogy még minket is szeret.
 Sivár hidegben bánatos szívünknek
 Jól esik egy kis éltető meleg,
 De még is érzem, oh hogy az enyémet
 Az már egy könnyen nem gyógyítja meg.

Sötét, felhős volt ez az év fölöttem,
 Bár voltak benne szép, derült napok ;
 Fürödtem a nyár meleg sugarában,
 S már majd azt hittem, hogy boldog vagyok.
 De jött az ősz, és szétrombolta mindazt,
 Ami örömet szerze nyáron át,
 S még nincsen vége szenvedéseimnek :
 A tél helyezte rá a koronát.

Én nem panaszklok, hogy ezt elbeszélem,
 Tudom, hogy más is szenved eleget ;
 De jól esik a szívnek néha-néha,
 Ha bánatán kissé könnyíthetett.
 Oh mert sebünk nem fájhat senki másnak,
 Csak annak, aki keblén viseli,
 S örülhetünk, hogy lelkünk gyöngeségét
 A fagyos közöny ki nem neveti.

Igen, jól érzem lelkem gyengeségét,
 Mert összeroskad, hogyha bánat ér;
 De oh Uram, bocsáss meg érte kérlek!
 Hisz ez az élet oly rideg, fenyér.
 Ki ne veszítné el hozzád bizalmát
 Éltében egyszer, csak egy perczre is,
 S ha visszatér is lelkünk újra hozzád,
 Kinek ne fájna a szúró tövis?

Már visszatértem Most csak egyre kérlek,
 Fogadd kegyedbe újra fiadat!
 S adj annak csöndes békét és nyugalmat,
 Ki ottan nyugszik távol hant alatt.
 Küldj néki áldást a föld lágy ölébe,
 S őrizd meg azt a porló tetemet,
 Hisz testvérem volt, akit árva lelkem
 Mindig oly hön, oly forrón szeretett.

KOPÁR HEGYEK KÖZT . . .

Kopár hegyek közt áll egy kis halom,
Madár repülj, és vidd hozzá dalom.
Sírjál helyettem fájó könyeket,
Hisz ő talált ott csendes nyughelyet.

S te szép tavasz, te bájos kikelet!
Himezd virággal azt a kis helyet.
Árassz körülte üde illatárt,
Megédesítve a rideg halált.

A ZVORNIKI TEMETŐBEN.

A zborniki temetőben
Domborúl egy sírhalom,
Körülötte játszadozik
Enyhe szellő, fuvalom.
De szeretnék szellő szárnyán
Én is oda szállni,
Néked édes, nyugodalmas
Pihenést kívánni.

A zborniki temetőben
Jaj de sokan nyugszanak,
Magyar fiuk porladoznak
Ott a rideg hant alatt.
Nékem is van egy halottam
Ott a földbe ásva,
Érte szenved édes anyám,
Érte borúlt gyászba.

MAGYAR ZÁSZLÓ.

Háromszínű a magyarnak lobogója,
Ócsárolva ne beszéljen senki róla!
Legyen mindig nemzetünknek büszkesége,
Tűzzük fel a magas Tátra tetejére!

Ha valaki durva kézzel porba rántja,
Kísérje azt mindenütt az Isten átka.
S fölemelve ne hagyjunk rajt semmi mocskot,
Dobjuk a sárt arra, aki rája rontott!

Pedig hányan ócsárolják, bántva, sértve,
Mig a magyar küzd és bátran meghal érte,
Kigúnyolják azok, akik itten élnek,
S róla mint egy hitvány rongyról, úgy beszélnek.

No de se baj, eljövend egy jobb kor is tán,
S ottan leng majd a királyi laknak ormán;
Amint lengett valaha ott, régesrégen,
Borostyánnal koszorúzva, égi fényben . . .

Jöjjön is el ez a szép kor nemsokára,
Mert addig a magyar zászló mindig árva,
Emeljük bár, mint az égbolt oly magasra,
Az ellenség, az idegen kaczag rajta.

Magyar zászló, meddig bolygasz számkivetve?
Meddig bánt a hitvány lelkek durva nyelve?
Mikor jön fel fényes napod valahára?
Hisz a magyar olyan régen vár reája!

48-ASOK.

Öreg gárda, negyvennyolczasoknak
 Görnyedt vállu, tisztos serege,
 Úgy jártok itt, hófehér szakállal:
 Mint egy fényes fennmaradt rege.
 Önző lelkü, törpe emberek közt
 Kár tinéktek itt, maradni még.
 Úgy sem tud már hévvel lelkesülni
 Rajtatok az élő nemzedék.

Ámulattal nézek föl reátok,
 Nagy időknek óriásai.
 Sír szívem, hogy éhesen bolyongtok,
 Háládatlan korszak e mai.
 Ez az ország nem a ti hazátok,
 Néktek itt csak alamizsna jut,
 Akkor lesztek boldogok, ha majdan
 Szíveteknek lángja kialudt.

Napról-napra kevesebben vagytok,
 Szebb időket érni nincs remény.
 Elvesztek, megölve lassu kórtól,
 Nem dicsőn, a harczok mezején.
 Szabadságra hasztalan sovárgtok:
 A jelenben nincsen köszönet . . .
 Agg vitézek, számotokra többé
 A vezértől nem jön *üzenet*.

OTT ÁLL AZ IFJU . . .

Ott áll az ifju összetört reménynyel,
Dúlt arczczal egy kis sírhalom előtt,
Mely szenvedővé, bússá tette őt;
És nézi azt két könyező szemével.

A sírhalomnak nincs diszes virága.
Csak egy gyalútlan kis keresztje van.
Az is ferdén áll, s azt hiszik sokan,
Hogy koldus fekszik ott a mélybe ásva.

Pedig nem koldus nyugszik ott alatta,
A koldus az, ki kedvesét siratva
A kis keresztnél fájó szívvel áll;

És várja, míg a sorsnak egy szeszélye
Megszánja és mosolygva int feléje,
S elhívja őt a jóttevő halál . . .

A NŐ.

Mikor még az édenkertben
 Együtt éltek mind a ketten
 A legelső emberek,
 Mi tagadás, bizony néha
 Unatkoztak Ádám s Éva
 S szomjuhoztak szerfelett.

Ajkaiknak szomjusága
 Az enyhülést egyre várta
 S mind a kettőt égeté;
 Nem állhatta Éva asszony,
 Lopva hogy ne pislogasson
 A tiltott gyümölcs felé.

Észrevette ezt az ördög,
 S szólt magában: »Mi az ördög!
 Szomjasak a jámborok?
 S unatkoznak? Várjatok csak,
 Hogyha körmeimbe kaplak!
 Gyorsaság a földolog!«

S kigyóképet vett magára,
 S felmászott a tiltott fára
 S szólt hozzájuk nyájasan:
 »Jó emberek, ide gyertek,
 Örök éltet, tudást nyertek,
 Itt az élet üdve van.«

Nem hallgatott rája Ádám,
 S szóla hozzá: »Távozz sátán,
 Nem csalhatsz meg engemet.
 Nem tehetek Isten ellen,
 Örök élet, tudás engem,
 Hidd el, meg nem ejtenek.«

Ámde nem így Éva asszony, —
 Hízlekedő édes hangon
 (Amihez csak asszony ért)
 Férje-urát rája vette,
 Hogy az almát megizlelje,
 S evett az ő kedviért.

S amint hajdan, most is úgy van:
 Kis dologban, nagy dologban
 Csak a nő a fődolog.
 Pillantását várva lessük,
 Parancsát ha megtehetjük,
 Akkor vagyunk boldogok.

S elvesztettük bár miatta —
 Ő az édent visszaadja,
 Mikor édes csókot ad;
 Szépnek tartod a világot,
 Mikor felcsillanni látod
 Ajkainak mosolyát.

TÁVOL VAGYOK . . .

Távol vagyok tetőled, jó anyám!
 Oh e távollét fáj nekem nagyon.
 Csak most tudom: mily kínzó gyötirelem,
 Hogy nem csünghetek áldott kebleden,
 S szent kezeidet nem csókolhatom.

Tudom, hogy most is gyakran könybe vész
 Reám gondolva — örködő szemed;
 S ha jó a rég várt csendes alkonyat,
 Amely fiadnak enyhe nyugtot ad,
 Elküldöm hozzád fáradt lelkemet.

Te átölelsz és karjaidba zársz,
 S megcsendül újra jóságos szavad;
 De nem soká tart, jő az ébredés,
 Ez a kegyetlen, ez a zsarnok, és
 Szétdúlja újra boldogságomat.

ÁRVA ZONGORA.

Rónay Gizella emlékének.

Elhagyva áll az árva zongora,
Portól belepve, érintetlenül.
Nem játszik rajta többé senkise,
Úrnője nincs itt, elszállt messzire.
Billentyüin az átok nehezül.

Szegény! oly ifjan szállt a sírba le,
Hogy elhervadtak rózsás ajkai . . .
Csendes lakodban nyugvó drága szív,
Hű zongorád még most is visszahív,
Hát nem akarsz már többé játszani?

Fölcsendül egy-egy kedves, régi dal,
S betölti sajtó búval lelkemet.
Úgy rémlik, mintha most is játszanál,
S habár e hangszer elhagyottan áll,
Tudom, fölötte virraszt szellemed.

Testvéred volt ez árva zongora,
Azért áll oly sötéten, gyászban itt.
Ne is érintse kontár-kéz soha.
Miként a múltnak jelző oszlopa,
Sirassa porló tündér-ujjaid'.

PÉNTEK.

A napok közt a péntek-nap
Szerencsétlen.
Így hallottam s ördög tudja!
Innen-onnan nem is kétlem.

A mióta ver az Isten
Egyhuzomba,
Mintha nekem minden napom,
Minden perczem péntek volna ! . . .

KOVÁCS JULIS.

Kovács Julis czifrálkodó menyecske,
Százszor egy nap belenéz a tükörbe.
Majd elrepül, úgy libeg a szoknyája,
A falunak fehérnépe
Irígykedik reája.

»Asszony, asszony! — inti egyre az ura —
Minek neked az a cifra, szép ruha?
Oly hiú vagy, oly büszke, mint a páva!«
Kovács Julis nem hallgat a
Férje-ura szavára.

Hangja támad a bokornak, levélnek,
A faluban itt is, ott is beszélnek.
Nénémasszony a szomszédba szalad át:
»Hallotta-e, hogy megcsalja
Kovács Julis az urát?«

»Lehetetlen«. — »De biz úgy van, higgye meg!«
S mind a ketten kárörvendve nevetnek.
»Minek neki selyem szalag, viganó?«
»Czifrálkodó, hiú asszony,
Régi dolog: egy se jó.«

Kovács Julis férje-ura távol van,
Nem is csoda: vásár van a városban.
Sok a dolga: tinót elad, lovat vesz,
Ha előbb nem, holnapután
Alkonyatra otthon lesz.

Forgó Peti jóra való szép legény,
 Három évig élt a király kenyerén.
 Szemeiért bolondul is utána
 A falunak valamennyi
 Férjhezmenő leánya.

Hogy hazajött, alig három hónapja,
 Büszke nagyon, rá se néz a lányokra.
 Szőke bajsza ki van kenve hegyesre,
 Azt beszélik: nem is kell már
 Lány neki, csak menyecske.

Kovács Julis kiszalad az ajtóba,
 Megállítja Forgó Petit egy szóra.
 Az se baj, ha kettő lesz is belőle,
 Forgó Peti szívesen áll,
 Még csak nem is fél tőle.

»Édes lelkem, Forgó Peti gyere be,
 Hadd ülhessek már egyszer az öledbe,
 Hadd mondjam el valahára tenéked:
 Mint epedem, sóhajtozom
 Éjjel-nappal térted.«

»Nem hallod-e hangjait a szívemnek?
 Kovács Julis, jaj be nagyon szeretlek!«
 Behuzódnak a szobába mindketten.
 »Forgó Peti! az uramat
 Hidd el, sohse szerettem.«

Országúton fölfelé száll a felleg,
 Országúton parasztszekér közelget.
 Hej! ha tudnák, a lovakat ki hajtja! . . .
 Kovács Julis, Forgó Peti
 A zörgését nem hallja.

Kovács Julis kancsót tesz az asztalra,
 »Igyál egyet!« — Forgó Petit biztatja.
 Kiürítik mindketten a poharat.
 Országúton parasztszekér
 Közelebb jön ezalatt.

Forgó Peti leteszi a poharat,
 A menyecske a legénynek csókot ad.
 Édes a csók . . . dinom-dánom . . . gyöngyélet,
 »Nem szerettem e világon
 Soha senkit, csak téged . . .«

»Én Istenem, csak az uram ne volna,
 Nem kellene bujkálnunk a tilosba.
 Ölelnék, csókolnálak kedvemre!«
 »Sohse bánjad, tiltott fának
 Édesebb a gyümölcse.«

»Hah! de mi ez? Lódobogás, kocsizaj, —
 Az ablakon ugorjál ki, de hamar!«
 — »Kiugornék, jaj de hol a kalapom?« —
 »Ne keressed, holnap este
 A kert alatt od'adom«.

Kovács Julis férje-ura berohan,
 Arcza sötét, a kezében puska van.
 »Szökni akarsz? . . .« Golyót röpít utána,
 De a golyó Peti helyett
 Feleségét találja . . .

Nénémasszony a szomszédba szalad át:
 »Hallotta-e, hogy mi történt odaát?«
 »Régen tudtam, hogy ez lesz majd a vége!«
 — S tovább szalad az ujságot
 Elmondani frissébe.

Kovács Julist hideg sírba elássák,
 A faluban még csak nem is sajnálják.
 Sírhalmához nincsen, aki eljárna,
 Szeretője, Forgó Peti
 Világgá ment bújába.

De mikor az urát viszik börtönbe,
 Mindenfelé siránkoznak fölötte.
 Sajnálkozva állanak az utcára,
 Bucsuzóul fehér kendőt
 Lobogtatnak utána.

IGAZSÁG.

Gyakorta történt már az meg velem:
Hogy nem hívék el állításomat.
Faképnél hagytam ilyenkor hamar
E kételykedő bölcs Tamásokat.

Mert sajna! most is bőven lelhetők
Az emberek közt bősült szamarak.
De az igazság, bár el nem hiszik,
Még akkor is csak igazság marad!..

SZEGÉNY SZABÓLEGÉNY.

Alacsony korcsmából vidám zene hangzik,
 Mulatoznak nagyban.
 Mámoros danájuk messze elhallatszik,
 Egyre hangosabban.

Lába kél a pénznek, csengő poharaknak
 Se szere se száma,
 »Rajta pajtás, igyál! Töltsél hát magadnak,
 Nem méssz haza máma!«

Sötét pinczelakás nyirkos odujában,
 Halavány mécs mellett
 Özvegyasszony lapoz sárga bibliában,
 S úgy várja a reggelt.

Fiát lesi folyton, izgalomban égve
 Figyel minden zajra,
 Kínos előérzet nehezül szívére,
 Aggodalom marja.

Sohse maradt ő ki, odaadja pénzt,
 Szorgalmas és dolgoz.
 Sokszor egész éjjel kabátokat készít,
 Nadrágokat foltoz.

»Nagy Isten, még utóbb valami baj érte!
 Oh a szerencsétlen!
 Ki leszén, ha ő nincs, késő öregségre
 Istápolóm nekem?«

Alacsony korcsmában hangosan mulatnak,
 Kihangzik a lárma,
 »Rajta pajtás, igyál! Töltsél hát magadnak,
 Nem méssz haza máma!«

»Nem maradok én itt, haza kell már mennem.
 Édes anyám vár rám,
 Aludni se tud tán, aggódik felettem,
 Hánykolódva ágyán.«

Víg hahota támad, gúnyos arcok néznek
 Megvetően rája.
 Szegény szabólegény, úgy fáj a szívének
 Minden porczikája.

Az elhagyott asszonyt, bibliája mellett
 Elnyomja a szender, —
 »Rajta pajtás — Mi ez? No még csak ez kellett:
 Eltűnt a gazember!«

— — — — —

Sötét pinczelakás nyirkos odujának
 Kialudt a mécse,
 Boldogság költözött a szegény anyának
 Nyugtalan szívébe.

És mikor az első hajnali sugárral
 Föltámad a reggel:
 Átölelik egymást égő boldogsággal,
 Igaz szeretettel . . .

KITARTÁS.

Csak kitartás vezethet a célhoz el,
 Légy kitartó, bármily dolgot végezel.
 Mert a munka félbehagyva mit sem ér,
 A kitartó férfiaké a babér.

Kis kövekből épül a nagy palota,
 Egy nap alatt nem épült fel még soha.
 Ámde hogyha kitartóak a kezek,
 Bő jutalom áldása lesz veletek.

A kitartás drága égi adomány,
 Az vezessen életünknek folyamán.
 Az emelje magasra a sziveket,
 Mitől minden nagy és dicső született.

Jó magyarom! ne ingadozz sohasem,
 Csak előre, s tied lesz a győzelem.
 Mert a munka félbehagyva mit sem ér,
 A kitartó férfiaké a babér!

OSTOBASÁG ÉS SZERELEM.

(Németből.)

Ostobaság és Szerelem
Egy szép napon összevesztek,
Feleseltek, czivakodtak,
Hajba kaptak, verekedtek.

Ostobaság a Szerelem
Szép szemeit kiütötte.
A Szerelem ezért lett vak,
Világtalan mindörökre.

És habár az Ostobaság
Beismerte bűnösségét:
Vissza többé nem adhatta
A Szerelem szemefényét.

A Szerelem vándorolt csak
Tapogatva a sötétbe',
S mert sok bajba keveredett,
Megszánta az Úr is végre.

Igy szólt: »Te légy, Ostobaság,
A Szerelem vezetője.
Ez legyen a büntetésed —
El ne váljál soha tőle.«

És azóta a Szerelem
S Ostobaság együtt járnak,
S minduntalan okozói
Sok nagy bajnak, galibának.

HERVADÁS.

Tintába mártom rozsdás tollamat,
Elöttem fekszik egy darab papír.
Agyamban nincsen semmi gondolat.
Mind elröppennek, hogyha tollam ír.

Nézem szobámból az enyészetet,
Elöttem hervadt fák hajlonganak;
Mulandóság leng itt a táj felett,
Melyet leírni nincsenek szavak.

Az égből hull az őszi permeteg,
A szél a sárga lombot kergeti.
A kis madárcák elrepültenek,
Talán az ég is őket könyezi? . . .

TÉLEN.

Dermesztő fagy, zúzmarás idő van,
 A mezőket hólepel fedi.
 Künn az élet sivár országútján
 Csikorgnak a vándor léptei.
 Siet, hogy elérje nemsokára
 Kis szobája nyájas tűzhelyét,
 A hidegben szeme könnybe lábadt,
 S megcsipte a zordon fagy kezét.

Vándorbotját görcsösen szorítja,
 Nehéz gondok nyomják vállait,
 Oh az élet, e rideg valóság
 Nélkülözni, túrni megtanít.
 Lépteit egy jó szellem megőrzé,
 És egy áldás, tőle mit kapott,
 S ott előtte látja már lebegni
 A vezérlő fényes csillagot.

Kedvesétől kapta azt az áldást,
 S csillaga az édes szerelem,
 Jó szelleme a bátor kitartás,
 Az vezérli folyton, szüntelen.
 Oda se néz bajnak, zivatarnak,
 Rég megszokta, oh hisz férfi ő,
 S bárha küzd és szenved a jelenben,
 Kárpótolja bőven a jövő.

Keblet édes érzelem dagasztja:
Nemsokára viszontlátja őt.
Sokáig járt künn a nagy világban,
Messze töltött hosszú, nagy időt.
Annál édesb lesz a viszontlátás
Ott a régi, kedves küszöbön, —
Újra látni azt, akit szerettünk,
Van-e annál szebb, nagyobb öröm?

ROBINSON.

Amikor még kicsi voltam,
 Robinson volt ideáлом.
 S vágyaimnak netovábbja:
 Vihar szele, tenger árja,
 S egy sziget az oczeánon.

Mint ahogy a mesekönyvben
 Írva van, hogy megtörténtek,
 Csupán ketten lettünk volna:
 Jó magam s a derék szolgál,
 Egy második, újabb Péntek.

Álmaimból semmi sem lett,
 Se sziget, se tenger árja.
 De viharban volt már nékem
 Anélkül is elég részem,
 Nem kell menni oczeánra...

KÉT JÓ BARÁT.

Az esti séta jól esik nekem,
 Elfáradt lelkem megpihentetem;
 S ha jönnek vélem szembe emberek,
 Jó ismerősök s ismeretlenek:
 Egy-egy »jó estét«, »szervuszt« mondok én,
 S befordulva az utca szegletén
 Magamnak ismét új irányt veszek. —
 Mögöttem égő lámpák fénylenek,
 S előttem szinte pislog egy világ,
 Talán egy mécs, talán egy gyertyaláng
 Keresztül egy kis padlásablakon, —
 Hol otthon érzi a nyomor magát
 S dideregve fázik tán egy kis család,
 Tűr nélkülözve, s éhezik nagyon...
 S ha ismét népes útra térek át
 És hallgatom az emberek zaját,
 Fűlsértő lármát és vidám kaczajt,
 A pihenésvágy otthonomba hajt —
 S a sétát másnap újra kezdem én.

Az ősznek egyik hűvös estején
 Elöttem két szép ifju ballagott.
 Először láttam e két alakot
 A sürgő-forgó emberár között,
 S habár hozzájuk érdek nem kötött —
 Sétámnak rendes utca-szögletén
 Nem fordúltam be. Őket követém.

A barátságos és meghitt beszéd
 Fölmelegíték keblem belsejét . . .
 Ime: előtttem áll két jó barát,
 Akik megosztják életük baját;
 Két ifju szív, mely egymásért dobog.
 S közöttük nincsen semmi oly dolog,
 Mit a másiknak tudni nem szabad.
 Mily boldog az, kinek az ég alatt
 Egy ily őszinte, jó barátja van . . .
 Aki megéri lelkünk szózatát,
 S ezen a sívár, pusztá léten át
 Nem küzd az ember mégse hasztalan.

Sétámat másnap újra kezdeni
 Korábban mentem a városba ki,
 Karöltve mentek épp előttem ők.
 Nem érdekelték a járó-kelők,
 Csak őket láttam folyton, egyedül,
 Kisérve őket észrevétlenül;
 S ez minden este így tartott soká.
 Még most is fájva gondolok reá,
 Hogy egyszer a két ifju kimaradt.
 Oly elhagyatva érzém magamat,
 Hogy elveszíték minden örömet . . .
 A két barát ki tudja, hova lett?

* * *

Egy év repült azóta újra el
 Örömmel és szenvedéssel . . .
 Egyhangu sétám újra folytatom,
 S miért, miért nem? — úntató nagyon.

Az idő máskor oly gyorsan haladt,
S most olyan hosszú minden pillanat.
De ím, előtttem feltűn egy alak,
Te vagy, kit olyan régen láttalak!
De hol van társad, meghalt tán szegény,
S ott porladoz a mély sír fenekén?
. . . Nem halt biz az meg. Szembe jő vele,
És oly derült, vidám tekintete.
Elmennek egymás mellett hidegen,
Tán nem ismerték egymást sohasem?
— Egyik se nyújt a másiknak kezét,
Hol a barátság? Hol a szeretet?
Eltűntek úgy-e, mint a gyors idő,
Mely újra vissza többé sohse jő,
Oh mert a szív oly gyenge, csapodár . . .
S az *állandóság* ritka egy madár.

VÉGRENDELET.

Csöndes völgy ölébe temessetek engem,
Majd ha pihenőre fejemet lehajtom.
Sírom felett vidám madár füttyörésszen
Elbűvölő hangon.

Ne halljam zenéjét zúgó fürgetegnek,
Ne hatoljon oda semmi földi lárma,
Csak a falombokkal enyelgő szellőnek
Méla susogása.

Reménysznü pázsit földje be a hantot,
Mely majd porladozó testemet takarja,
Vidám pásztorleány, elcsüggedett vándor
Pihenjen meg rajta.

S ne is sejtsék, mikor rajta megpihennek :
Hogy egy kiégett szív van ott eltemetve,
S gyúladjon a szívük hült poraim dombján
Forró szerelemre.

CSAK TOVÁBB.

Csak szállj tovább a messzeségbe,
Keresd a szépet és a jót,
Habár maró gúny lesz a vége,
S elűznek, mint földönfutót.

Keress tovább is fényt, virágot,
Örülj a mások üdvinek,
És éld a meddő ifjúságot,
Mely néked oly fanyar, hideg.

Szeress leányt, ki megcsal újra,
Ki hozzád méltó sem lehet.
Ki kurta észszél azt se tudja:
Hogy mi a szív, a szeretet.

Bajlódj tovább az emberekkel
S mondd meg nekik az igazat.
Bár szíved telve lesz sebekkel,
S szavad csak puszta szó marad.

És járj tovább kopott ruhádban,
Megvédi az még testedet,
S legyen kísérőd fényben, árnyban
A tisztaság, a becsület.

Lépj ezután is tövisekre
És hagyd a kényelmes utat,
Ne nézd — a lelkedet követve —
Más arcza mit mond, mit mutat.

Bár ellenid tüzet ragadnak,
Hogy leperzseljék szárnyaid':
Írányt magad szabj önmagadnak,
A merre visznek vágyaid.

S dalolj tovább a nagy közönyben,
Ha már az ég megihlete,
S ha *meghallgatnak*, örömdben
Halj meg, vagy örüljél bele!

VEZÉRCSILLAGOK.

Kiket tündöklő csillag nem vezet,
Nem tudják, merre mennek és hova;
Hányan hajózzák át az életet,
És révpartot nem érnek el soha.

Előttük fénylő csillag nem lebeg,
Azért hajóznak mindig céltalan.
A révpartot csak az találja meg,
Kinek reménye, célja, vágya van.

NYOMOR. .

Mások gazdagságát
Sohsem irigyeltem,
De ha nyomort látok :
Fellázad a lelkem.

Éhező porontyok
Jajgatása csendül,
Mintha kést döfnének
Szívemen keresztül.

Milliók sirása
Kiált fel az égre,
Milliók sovárgnak
Egy darab kenyérre!

Fűtetlen szobában
Milliók dideregnek,
S nyugvó helye sincsen
Millió betegnek.

Oh, a nyomor átka
Tűznél jobban éget,
Kiöli az erényt,
Becsületességet.

S egyre tart, nem oszlik
Fojtó sötétsége, —
Hát a nyomornak már
Sohasem lesz vége? . . .

Sohasem lesz, úgy van,
Mert a világ rendje:
Hogy az ember poklát
Már itt átszenvedje.

Hogy még itt e földön
Nyerjük el a pálmát:
A nyomornak dicső
Mártir-koronáját! . . .

HA SZÉTOSZLIK. . .

Ha szétoszlik élted hiu álmképe,
 Melyen keresztül a jövődbe nézve
 Mostan csupán csak a boldogságot látod,
 És ragyogó színben az egész világot:
 Akkor gondolj majd a régi jó időkre,
 Amidőn azt mondtam: ne remélj előre,
 Mert hamar semmivé lesz az ember vágya,
 És elhangzik szavad a nagy pusztaságba'.

De hiába hangzik, nem hallja meg senki,
 Mindenkinek saját útján kell sietni;
 Az eltévedettet sosem veszik észre,
 Akármilyen fájó legyen szenvedése.
 Irgalmasság nincs az emberek szívében,
 S elmennek melletted mind büszkén, kevélyen.
 Még a barátok sem ismernek téged,
 S elhagyatva bolygod át e földi létet.

Pedig de szánandók, akik a világnak
 Küzdelmes útain csak egyedül járnak,
 Akik nem találnak soha vezetőre,
 És csak úgy vaktában rohannak előre . . .
 Előttük az örvény elszédítő mélyben,
 S ott állnak előtte a bukásra készen,
 S mikor már szétfoslott az ábrándnak képe,
 Reményüket veszelve lebuknak beléje . . .

MÍG GYERMEK VOLTAM . . .

Míg gyermek voltam, és egemre
Borongó felhők gyűltenek,
Máskép lesz, gondolám magamban,
Ha egykor én is nagy leszek.

Megnőttem végre, férfi lettem,
De nincsen benne köszönet.
Oh adnák inkább újra vissza
Mosolygó gyermekségemet!

KÉSŐ BÁNAT.

Égő tetterővel, duzzadó reménynyel
 Léptem a világba.
 Nemes tűz hevített, nagy cél lelkesített
 Küzdelemre vágyva.

Könnyü szívvel mondtam, dörén, elbizottan
 Bucsut otthonomnak,
 Míg utánam otthon, búslakodva folyton
 Hangosan zokogtak.

Habok között álltam nyüzsgő emberárban,
 Bízva önmagamban.
 Cél után rohanva törtem a magasba,
 S mégis lent maradtam.

Elnémuló dallal, hallgató ajakkal
 Állok mostan itten.
 Kérdezem magamban: hiu káprázatban
 Hogy minek is hittem?

Százsor jobb lett volna kicsiny otthonomba'
 Meghuzódni végig,
 Döre a madárka, mikor messze szállva
 Odahagyja fészkit.

Most már vége, vége . . . szárnyaim letépve,
 Lelkem is oly fáradt.
 Veszni indult testtel, hamvadó kebellet
 Késő már a bánat . . .

TARTALOM.

	Lap.
Előszó helyett	5
Pardon !	6
Hallgassatok meg	7
Jövend-e nap ?	9
Ha megnő a gyermek	10
Anyai szeretet	11
Egyedül	13
Betegágyon	14
Közelg a hajnal	16
Esti gondolatok	17
Különböző életcélok	18
Egy emlék	19
Letört virág	22
Barna fűtös, szende lányka	23
Kain	25
Halhatatlanság	27
Húsos fazék	28
Uram, uram	29
Stréber világ	30
Virágok	32
Magyar ember dala	33
Honszerelem	35
Kevesen vagyunk	36
Magyar szó	37
Királyhimnusz	39
Népfölkelők dala	41
Fogas kérdés	43
Mi boldogít ?	44
Ismét derült	45
Jól megbecsüld	47
Szeretni	48

	Lao
Miért ?	49
Virrasztás	51
Én más előtt	52
Tied az én szívem	53
Ha még egyszer	54
Büntetés	55
Ezerszer	56
Kézfogóra	57
Ha a te szerelmed	58
Tanács	59
Gyermekkor	60
Harangszó	62
Szívemnek nagy	63
Isten veled	64
Vezérem	65
Szerettél	66
A pozsonyi ligetben	67
Évek múlva	68
A szerelem	69
Lányok után	70
Téli estén	71
Karácsonykor	73
Házatok előtt	74
Égszín-szemű	76
Tépelődés	77
Szerelmem tenéked	80
Remény	81
Oltárkép	82
Erdőben	84
Hova lesz	85
Mezőn	86
Nincs nyugalom	87
Visszapillantás	89
Vágyódás	90
Egyetlen barát	91
Oh ne borongj	93

	Lap.
Kikelet	94
Hiány	96
A jövőből... ..	97
Örülök a napnak	99
Isten	100
Apáink nyelve	101
Beteg fiú	103
Bátyám halálára	105
Kopár hegyek közt... ..	107
A zborniki temetőben	108
Magyar zászló... ..	109
48-asok	110
Ott áll az ifju... ..	111
A nő	112
Távol vagyok	114
Árva zongora	115
Péntek	116
Kovács Julis	117
Igazság	121
Szegény szabólegény	122
Kitartás	124
Ostobaság és szerelem	125
Hervadás	126
Télen	127
Robinson	129
Két jó barát	130
Végrendelet	133
Csak tovább	134
Vezércsillagok	136
Nyomor	137
Ha szétoszlik	139
Míg gyermek voltam	140
Késő bánat	141

